

STICHTING HET NEDERLANDS KANKER INSTITUUT
ANTONI VAN LEEUWENHOEK

JAARREKENING 2016

JAARVERSLAGGEVING 2016

**STICHTING HET NEDERLANDS KANKER INSTITUUT-ANTONI VAN
LEEUWENHOEKZIEKENHUIS**

INHOUDSOPGAVE

Pagina

1	Verslag Raad van Bestuur	3
2	Financieel Beleid	6
3	Maatschappelijk verantwoord ondernemen	12
4.1	Geconsolideerde jaarrekening	16
4.1.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2016	17
4.1.2	Geconsolideerde resultatenrekening over 2016	18
4.1.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2016	19
4.1.4	Grondslagen van waarderingen en resultaatbepaling	21
4.1.5	Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2016	31
4.1.6	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	47
4.1.7	Specificatie financiële vaste activa	48
4.1.8	Specificatie ultimo boekjaar onderhanden projecten (passiva)	48
4.1.9	Overzicht langlopende schulden ultimo 2016	49
4.1.10	Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening	50
4.1.11	Enkelvoudige balans per 31 december 2016	63
4.1.12	Enkelvoudige resultatenrekening over 2016	64
4.1.13	Grondslagen van waarderingen en resultaatbepaling enkelvoudige jaarrekening	65
4.1.14	Toelichting op de enkelvoudige balans	66
4.1.15	Enkelvoudig mutatieoverzicht materiële vaste activa	74
4.1.16	Enkelvoudig mutatieoverzicht financiële vaste activa	75
4.1.17	Specificatie ultimo boekjaar onderhanden projecten (passiva)	75
4.1.18	Overzicht langlopende schulden ultimo 2016 (enkelvoudig)	76
4.2	Overige gegevens	83
4.2.1	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	84

1 VERSLAG RAAD VAN BESTUUR

Vestigingsadres en statutaire vestigingsplaats

Naam	Stichting Het Nederlands Kanker Instituut-Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis
Adres	Plesmanlaan 121
Postcode	1066 CX
Plaats	Amsterdam
Postadres	Postbus 90203 1006 BE AMSTERDAM
Telefoon	020-5129111
KvK nummer	40530817

Voorwoord Raad van Bestuur

Behandeling van en onderzoek naar kanker onder één dak. Het is waarmee het Antoni van Leeuwenhoek (AVL) groot is geworden en waarin het nog steeds uniek is. Met name met de uitwisseling van onderzoek en zorg, loopt het Antoni van Leeuwenhoek in Nederland voorop. Multidisciplinaire teams zoeken continu naar de beste behandelplannen voor elke individuele patiënt, terwijl toponderzoekers werken aan hoogstaande en grensverleggende onderzoeken. De nieuwste inzichten en technieken zijn daardoor direct beschikbaar voor patiënten. Andersom geven ervaringen in de dagelijkse zorg het onderzoek richting. Zo ontstaan er continu nieuwe, betere behandelingen.

Sinds 2011 wordt het Antoni van Leeuwenhoek in deze unieke positie internationaal erkend door als enig Nederlandse kankercentrum te worden gerekend tot de top van de Comprehensive Cancer Centers van Europa. Het op internationaal niveau uitwisselen van kennis en het gezamenlijk opzetten van studies, versnelt het kankeronderzoek nog meer. In 2016 is AVL opnieuw voor enkele zeldzame tumoren erkend als expertisecentrum in het kader van European Reference Network en dit zal de Europese positionering verder versterken.

Om onze excellente kwaliteit van zorg en onderzoek te behouden, uit te bouwen en met de toename van het aantal kankerpatiënten in de toekomst te kunnen blijven garanderen, is in 2016 gewerkt aan ontwikkeling van organisatie en besturing. De strategisch gekozen thema's voor onderzoek te weten: fundamenteel onderzoek, image gaidend therapie, immuuntherapie, personalized medicine en survivorship, krijgen een zichtbare plaats in de besturing van de organisatie. Ook zijn kaders gesteld voor de rol van de multidisciplinair werkende tumorgroepen bij de vormgeving van klinische zorgpaden.

De groei van de organisatie legt druk op capaciteiten en de toegankelijkheid van zorg voor patiënten. Met twee projecten, te weten Zorglogistiek en daaraan gekoppeld Integraal Capaciteitsmanagement, zijn de eerste verbeteringen voorbereid. Voor medewerkers is het opleidingsaanbod verbeterd en heeft de AVL Academie forse stappen gezet die de organisatie van het onderwijs naar een nog hoger plan brengen. Voor patiënten is keuzeinformatie over tumortypes en behandelingen beschikbaar gesteld op de website.

De groei van de organisatie vraagt veel van de medewerkers. Uitkomsten van het medewerkerstevredenheidsonderzoek bevestigen dit en er is een plan gemaakt om de ervaren werkdruk te verminderen, de interne communicatie te verbeteren en ruimte te creëren om patiëntgerichtheid vast te houden. Een groot compliment voor alle medewerkers is op zijn plaats. Zij hebben zich onveranderd ingezet om de kwaliteit van zorg aan onze patiënten en de interne bedrijfsvoering te waarborgen. Door hun inzet kon het Antoni van Leeuwenhoek weer een uitstekend resultaat neerzetten en blijvend op het hoogste niveau oncologische zorg verlenen en onderzoek doen.

Inleiding

Voor u ligt de geconsolideerde jaarrekening van Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis over het jaar 2016.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de cijfers opgenomen van de Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis, de Van Leeuwenhoek Kliniek, de geconsolideerde cijfers van Biomed Oncologie Beheer B.V., Stichting Netherlands Laboratory for Anticancer Drug Formulation (NLADF) en Stichting Amsterdam Biotherapeutics Unit (AMBTU).

Met deze jaarrekening bevorderen wij de transparantie naar onze stakeholders toe wat betreft onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. Naast dit verslag maken ook de digitale aanlevering van gegevens aan DigiMV onderdeel uit van de verantwoording.

De financiële verslaglegging is opgesteld conform de wettelijke bepalingen opgenomen in Boek 2 BW en de regeling Jaarverslaglegging Zorginstellingen.

Beleid en hoofddoelen

Het beleid en hoofddoelen van de Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis formuleren het organisatie brede beleid aan de hand van de missie en visie van de organisatie, en zijn gericht op het scheppen van voorwaarden voor een blijvende internationaal erkende bijdrage aan het oplossen van het kankerprobleem.

Op basis van de ambitie om een significante bijdrage te leveren aan het oplossen van het kankerprobleem in de eenentwintigste eeuw, streeft de Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis de volgende hoofddoelen na:

- Research: Het uitvoeren van internationaal erkend toponderzoek en zorgen voor innovaties in de behandeling van kanker, waarmee practice changes kunnen worden doorgevoerd;
- Zorg: Het ontwikkelen van 'best practices' en nieuwe diagnostiek en behandeling van kanker; het bieden van oncologische topzorg (door het bereiken van kritische massa); en het bieden van state-of-the-art service aan patiënten;
- Opleiding en kennisdeling: Het opleiden van onderzoekers, artsen, specialisten, laboranten en verpleegkundigen;
- Internationale positionering: Het gezien worden als dé partner van internationale consortia, via Cancer Core Europe een speler met invloed in Europa die succesvol meedingt naar financiering voor onderzoek en als expert op het terrein van enkele zeldzame tumoren wordt beschouwd.

Deze hoofddoelen geven een goed beeld van de ambitie van de Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis: excelleren op het gebied van onderzoek en zorg. Het bereiken van deze doelen is echter niet vanzelfsprekend. Het Antoni van Leeuwenhoek moet rekening houden met haar eigen sterke en zwakke kanten maar ook met de kansen en bedreigingen uit de markt.

De Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis bevindt zich in een sterk veranderende omgeving en markt. Het oncologisch veld binnen Nederland wordt opnieuw verdeeld op basis van toenemende concurrentie, met als gevolg concentratie van oncologische zorg in de verschillende regio's.

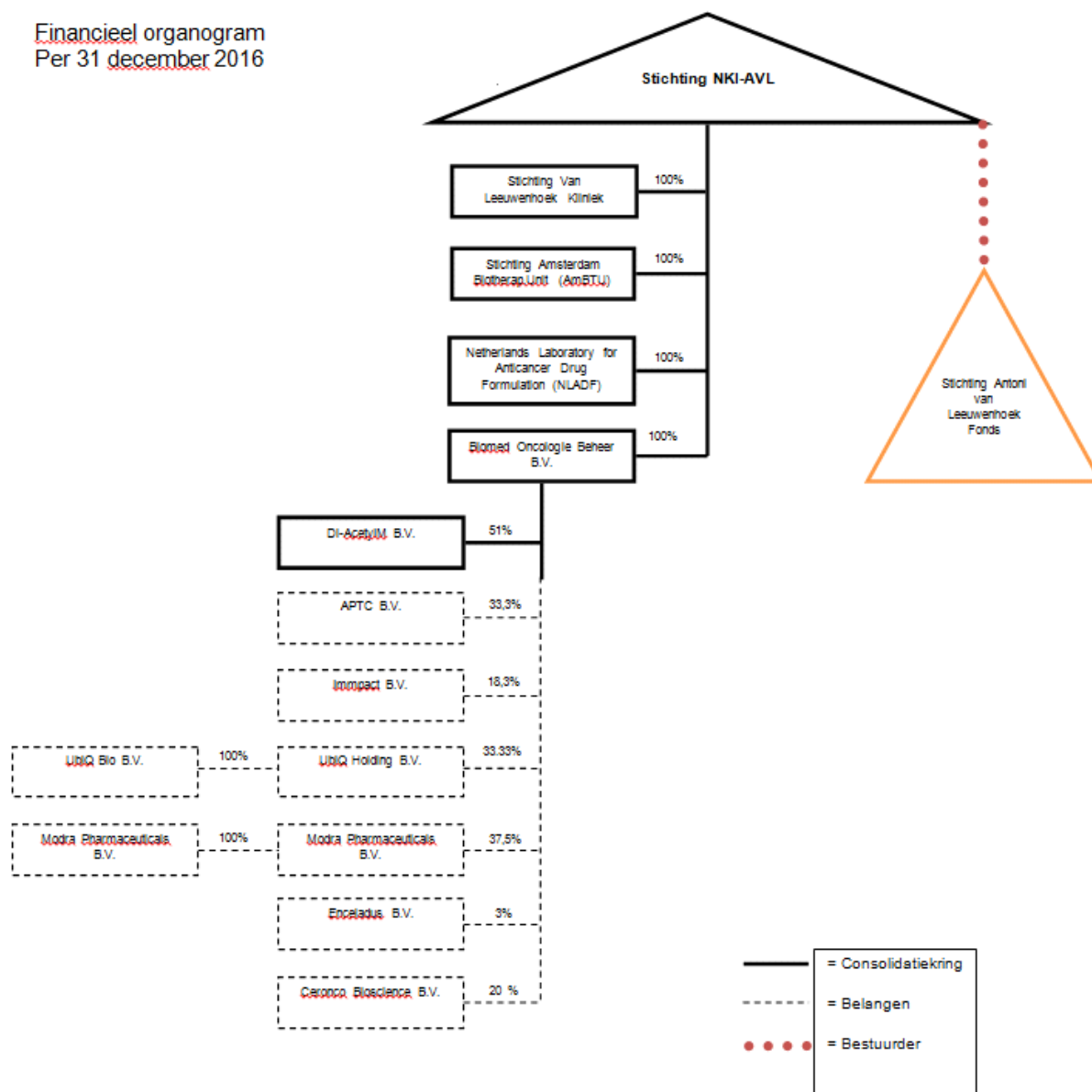
Bestuurlijke zeggenschap

Hiervoor verwijzen wij u naar de structuur van het concern zoals deze hiernaast is beschreven en in een organisatie schema is vastgelegd.

Structuur van het concern

Hiernaast is schematisch de structuur van de Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek weergegeven.

Financieel organogram
Per 31 december 2016

Naast bovengenoemde deelnemingen zijn de Stichting Antoni van Leeuwenhoek Foundation, de Stichting Fondsen NKI en Stichting Fondsen Wetenschappelijk Medisch Onderzoek verbonden aan Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis.

Samenwerkingsverbanden

De Raad van Bestuur ziet samenwerking als belangrijke kans om meer patiënten te kunnen bereiken en tevens voor het delen van kennis op het gebied van behandeling van de oncologische patiënt. Niet alleen om hen de beste zorg te kunnen bieden, maar ook voor het creëren van een grotere kritische massa om bevindingen te kunnen toetsen. Dit komt uiteindelijk de behandeling en de zorg voor patiënten ten goede. Enkele belangrijke ontwikkelingen zijn:

Ontwikkeling tumorcentra

De verwachting is dat groei van het Antoni van Leeuwenhoek in Amsterdam niet onbeperkt kan doorgaan en een te forse groei van de veelvoorkomende tumoren een verdringingseffect kan hebben op de laagvolume en zeldzame tumoren. Daarom gaat de Raad van Bestuur het mogelijk maken tumorcentra elders te ontwikkelen in samenwerking met andere zorgaanbieders.

Fusie AMC / VUMC

Een voorbeeld van concentratie van oncologische zorg, die voor AVL relevant is om te volgen, vloeit voort uit de bestuurlijk fusie die in voorbereiding is tussen het AMC en het VUMC. Op het terrein van VUMC zal een kankercentrum met relevante omvang ontstaan waar de oncologische zorg van AMC en VUMC wordt ondergebracht. AVL werkt op enkele oncologische aandoeningen samen met AMC en VUMC.

Samenwerking UMC Utrecht

In 2015 is de samenwerking met het UMC Utrecht in beperkte omvang gestart. Op het terrein van de Hoofd Hals Chirurgie, Urologie en de Endocriene Tumoren wordt intensief samengewerkt en deze samenwerking zet zich in 2017 voort.

Samenwerking met het MC Slotervaart

Samenwerking met het MC Slotervaart

In voorbereiding is een samenwerking tussen Antoni van Leeuwenhoek en het MC Slotervaart op het terrein van de stereotactische radiotherapie met behulp van een GammaKnife op locatie van het Antoni van Leeuwenhoek. Daarnaast wordt verkend hoe samenwerking op het terrein van IC zorg en oncologische neurochirurgie vorm kan krijgen.

Amsterdam Proton Therapy Center

Het Antoni van Leeuwenhoek heeft samen met het AMC en het VUMC begin 2014 een vergunning verkregen voor de ontwikkeling van een Amsterdams Protonen Therapie Centrum, met de bevoegdheid tot het behandelen van kinderen. Maatschappelijke ontwikkelingen hebben er toe geleid dat de realisatie van het APTC is uitgesteld. Wel zal Antoni van Leeuwenhoek op landelijk niveau samen met de UMC's, TU Delft en de Maastrou Kliniek volgen of met de drie protonen initiatieven die wel gestart zijn voldoende behandelcapaciteit in Nederland beschikbaar is. Mocht blijken dat een vierde initiatief gewenst is dan zal het APTC alsnog worden gerealiseerd. Dit zal dan een beslag gaan leggen op de investeringsruimte van het Antoni van Leeuwenhoek.

2 FINANCIËEL BELEID

2.1 Algemene ontwikkelingen

De Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis presenteert haar cijfers alsof er sprake is van twee afzonderlijk stichtingen. Dat gebeurt om inzicht te behouden in de afzonderlijke prestaties van de gefuseerde onderdelen en om inzicht te behouden in de afzonderlijke balansontwikkelingen en indicatoren. Het bestuurlijk hoofdlijnenakkoord dat tot eind 2017 loopt, beperkt de uitgavengroei tot 1% voor 2016 (exclusief loon- en prijsbijstelling), terwijl het Antoni van Leeuwenhoek streefde naar een groei van 4,5%. Bij overschrijding kan de overheid het macrobeheersingsinstrument inzetten.

Analyse resultaat

Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek heeft er voor gekozen om een gesegmenteerde jaarrekening uit te brengen en twee afzonderlijke financiële verslagen voor het Nederlands Kanker Instituut (NKI) en het Antoni van Leeuwenhoek (AVL) te maken. Onderstaand zal eerst het geconsolideerde resultaat van de Stichting worden besproken en vanwege de transparantie zullen ook de afzonderlijke resultaten ter sprake komen. Het resultaat van de Stichting is over 2016 €6,19 miljoen op een totale omzet van €331,45 miljoen. De bedrijfslasten stijgen met €25,29 miljoen met door de stijging van de salariskosten met €11 miljoen en de overige bedrijfskosten stijgen met €15 miljoen voornamelijk patiëntgebonden kosten.

De stijging van de omzet wordt met name veroorzaakt door de stijging van de opbrengsten zorgverzekeringswet met €30 miljoen en een nabetaling van royalties over de periode 1991-2014. De overige bedrijfsopbrengsten dalen met €2 miljoen. Daarnaast wordt het resultaat beïnvloedt door een versnelde afschrijving op apparaten voor €0,6 miljoen en de kosten voor reservering van projectmedewerkers, die in aanmerking komen voor een transitierегeling van €1,3 miljoen.

Ontwikkeling baten

	2016	2015	Mutatie
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Opbrengsten zorgverzekeringswet	196.172	165.866	30.306
Beschikbaarheidsbijdragen Zorg	25.104	24.425	679
Overige zorgprestaties	3.012	5.286	-2.275
Subsidies	41.868	40.987	882
Overige bedrijfsopbrengsten	65.292	67.601	-2.310
Totaal baten	331.448	304.165	27.282

Ontwikkeling lasten

Ten opzichten van 2015 zijn de bedrijfslasten in 2016 met € 25,29 miljoen gestegen

	2016	2015	Mutatie
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Personeelslasten	173.981	162.984	10.996
Afschrijvingslasten	21.775	22.791	-1.016
Overige lasten	126.617	111.306	15.311
Financiële baten en lasten	2.733	2.732	1
Totaal baten	325.106	299.813	25.293

Financiële en projectontwikkeling Nederlands Kanker Instituut

Het exploitatieresultaat van Het Nederlands Kanker Instituut is cumulatief €1,97 miljoen positief op een totaalomzet van €85,94 miljoen. Dit is een hoger resultaat dan gebruikelijk en wordt veroorzaakt door een eenmalige bate als gevolg van een vaststellingsovereenkomst tussen Nederlands Kanker Instituut en een derde partij over niet betaalde royalties in het verleden. Indien het resultaat wordt gecorrigeerd voor deze bate bedraagt het resultaat €0,3 miljoen. De personele kosten zijn €1,36 miljoen hoger onder anderen door het verhogen van de voorzieningen met €1,4 miljoen waar het vertrek van twee onderzoeksgroepen en vrijval van verlofuren tegenover staat. De materiële kosten zijn €1,17 miljoen hoger dan begroot door lagere onderzoekskosten en hogere afschrijvingskosten. De opbrengsten zijn €0,79 miljoen hoger door inkomsten van het TTO en GCF, deze worden deels gecompenseerd door lagere opbrengsten SFN. Het aantal actieve extern gefinancierde projecten 291 is per saldo gelijk gebleven ten opzichte van 2015. Dit ondanks het vertrek van twee onderzoeksgroepen (die in totaal aan 37 projecten werken). Het aantal nieuw toegekende subsidies is wel gestegen, 60 in 2016 in 2015 waren dit 55 nieuwe subsidies. De projectinkomsten dalen met €1,47 miljoen en de overige opbrengsten stijgen met €2,12 miljoen.

De vaste inkomsten van KWF Kankerbestrijding en Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (hierna te noemen V.W.S.) stijgen met €0,14 miljoen.

Financiële en productieontwikkeling Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis

Het exploitatie resultaat van het Antoni van Leeuwenhoek ziekenhuis bedraagt €4,14 miljoen positief bij een totaal omzet van €242,9 miljoen. Ook hier spelen incidentele baten een rol, onder meer heeft een omzetcorrectie plaatsgevonden over voorgaande jaren (2011 - 2014). Het genormaliseerde resultaat komt uit op € 1,8 miljoen hetgeen aanzienlijk lager is dan in 2015. Dit wordt primair veroorzaakt door een lagere productie in het tweede halfjaar van 2016 en een lagere schadelastproductie.

De omzetgroei voor de medisch specialistische zorg is toegenomen met €30 miljoen, waarvan €10,8 miljoen op zorgproducten B-segment (inclusief circa €4 miljoen omzetcorrectie eerdere jaren) en €19,6 miljoen op dure medicatie. De overige bedrijfsopbrengsten dalen met €0,55 miljoen en de subsidies stijgen met €0,75 miljoen. Met de toename van de productie stijgen ook de bedrijfslasten met €29,12 miljoen door de stijging van de personeelskosten (€11,94 miljoen) en de patiëntgebonden kosten €18,89 miljoen

Met zorgverzekeraars zijn plafonds afgesproken voor zorgcontractering. In 2016 was voor het eerst sprake van overschrijding van die plafonds bij 2 verzekeraars, naast een overschrijding bij de andere verzekeraars. In totaal is sprake van een overschrijding van €3,6 miljoen. Voor dure medicatie zijn bij alle verzekeraars afspraken gemaakt op nacalculatie basis, waarbij tegen de inkoopprijs wordt vergoed enkel onder strikte (transparantie) voorwaarden.

Productie ontwikkeling

Het aantal gesloten zorgproducten is in 2016 gestegen met 6,4%. Bij de Radiotherapie steeg het aantal behandelingen teletherapie van 4.307 in 2015 naar 4.585 (4,4%) in 2016. Het aantal behandelingen Brachy steeg van 130 naar 143 in 2016. Het totale aantal unieke patiënten is in 2016 ten opzichte van 2015 toegenomen van 35.753 naar 37.111 (3,8%) Deze kan als volgt worden verdeeld: het aantal nieuwe unieke patiënten is toegenomen van 11.037 naar 11.788 (6,8%), het aantal unieke bestaande patiënten is toegenomen van 24.716 naar 25.323 (2,5%).

Risicobeheersing

Tweejaarlijks vindt een actualisatie van het risicoregister plaats door de bestaande risico inventarisatie te beoordelen. Deze risico's worden vervolgens geclassificeerd naar domein en gerangschikt naar omvang, waarna per risico beheersmaatregelen worden gedefinieerd. Dit proces is onderdeel van de Planning & Control cyclus. Geformuleerde beheersmaatregelen worden in het jaarplan opgenomen van de clusters en afdelingen.

De volgende domeinen worden onderkend: zorg (medisch), financiën, bedrijfsvoering, medewerkers, gebouw en apparatuur, ICT, onderzoek en extern (reputatie en samenwerking).

Op de domeinen zorg, onderzoek,financiën en ICT zijn de volgende belangrijke risico's geïdentificeerd:

- Doordat de impact van nieuwe behandelingen (zoals immunotherapie, maar ook klinische studies) op de capaciteit van de organisatie/kliniek niet expliciet vastgesteld wordt, ontstaat een moeilijk te voorspellen en beheersen capaciteitsvraag in de kliniek;
- Door de toename van bijkomende zaken zoals administratie en planning, ervaart het medisch personeel een afname van de patiëntgerichtheid;
- Door de introductie van ziekenhuisartsen als vaste zaalarts ontstaat het risico dat medische specialisten zich na verloop van tijd terugtrekken van de dagelijkse zorg op de afdelingen;
- Door hoge eisen die worden gesteld aan onderzoekers om te publiceren ontstaat het risico op wetenschappelijke fraude;
- Door een sterke focus op informatieveiligheid, ontstaat voor onderzoekers onduidelijkheid over het gebruik van patiënt gerelateerde data;
- Door de afname van overheids subsidies ontstaat het risico dat (fundamenteel) onderzoek niet meer uitgevoerd kan worden door het ontbreken van een goede infrastructuur;

- Doordat verzekeraars meer sturen op hun inkooprijzen staan de marges in het AVL onder druk met als risico dat medische behandelingen verliesgevend zijn;
- Doordat niet volledig transparant is welke kosten direct of indirect worden gesponsord door de farmacie ontstaat het risico dat deze opbrengsten niet goed verwerkt zijn in de kostprijzen van zorgproducten hetgeen leidt tot te hoge kostprijzen;
- Doordat een aantal bedrijven (onderaannemers) een zeer langdurige relatie heeft met (medewerkers van) het Antoni van Leeuwenhoek ontstaat het risico op het maken van onderlinge (frauduleuze) prijs afspraken;
- Doordat de toegankelijkheid van applicaties en data ruim en niet altijd gecontroleerd is, ontstaat het risico dat onbevoegden toegang krijgen tot AVL data mogelijk leidend tot oneigenlijke toegang tot patiëntengegevens;
- Door onvoldoende bewustzijn bij medewerkers t.a.v. risico's en de noodzaak voor informatiebeveiliging (houding, gedrag en kennis) ontstaat het risico dat onbevoegden toegang krijgen tot AVL data mogelijk leidend tot misbruik van patiëntengegevens;
- Doordat vrijwel iedere vernieuwing in het zorgproces een ICT component bevat, wordt een groot beslag gelegd op de ICT capaciteit en is de beschikbaarheid van voldoende ICT capaciteit veelal de bottleneck bij opstarten van nieuwe projecten. Deze Bottleneck kan leiden tot vertraging bij vernieuwingen in het zorgproces;

In januari 2017 is de stand van zaken en verbeteracties besproken in het managersoverleg en Raad van Bestuur (RvB) inzake de ziekenhuisbrede risico's, die voort zijn gekomen uit de bovenstaande risico-inventarisatie. De organisatie is gevraagd om beheersmaatregelen op te stellen om de gesignaleerde risico's te verkleinen. De acties en maatregelen worden opgenomen in het jaarplan voor het volgende jaar. Periodiek wordt door de clusterleiding de opvolging van de beheersmaatregelen en de impact daarvan op het geformuleerde risico gerapporteerd aan de RvB.

De aandachtspunten met betrekking tot de risicobeheersing, welke in de jaarrekening 2015 zijn genoemd, blijven aandachtspunten voor 2017. Met betrekking tot het proefdierverslijf kan worden vermeld dat de vergoeding op korte termijn geen risico is maar op lange termijn blijft dit een aandachtspunt.

Kasstromen en financieringsbehoeften

Stichting NKI-AVL verwacht de goedgekeurde investeringen en jaarlijkse vervangingsinvesteringen vanuit de normale kasstroom en de huidige financieringsfaciliteiten te kunnen financieren. Ten aanzien van verwachte investeringen voorziet Stichting NKI-AVL een financieringsbehoefte van EUR 25 miljoen in 2018 om o.a. de nieuwbouw van een farmaceutisch centrum en (ver)nieuwbouw van het beddenhuis te kunnen realiseren. Binnen de huidige bank ratio's heeft Stichting NKI-AVL de financiële ruimte om deze financiering aan te trekken. Gesprekken hiervoor zijn in 2016 gestart.

Vooruitblik naar 2017

Het is belangrijk de komende jaren te blijven sturen op een sterke financiële positie. Het financieel beleid zal er dan ook op gericht zijn het weerstandsvermogen in de komende jaren op peil te houden. Daarvoor wordt gestreefd naar een hoger resultaat als percentage van de totale omzet. Daarmee wordt voldaan aan de voorwaarden van financiers en ook draagt dit bij aan de bedrijfsvoering, continuïteit en kwaliteit van zorg. Daarnaast is dit belangrijk voor het kunnen opvangen van onzekerheden in de bekostiging van de zorg en het biedt de mogelijkheid om te blijven investeren in innovaties. Zo is voorzien in kostbare investeringsprogramma's op het gebied van huisvesting voor een nieuwe Apotheek, vernieuwing van de centrale hal, ontwikkeling van het beddenhuis en dure (medische) technologie. Om de middelen hiervoor beschikbaar te stellen, is een financieel gezonde bedrijfsvoering een voorwaarde. Ook dienen middelen vrijgemaakt te worden om de noodzakelijke innovaties te kunnen doen, voor zowel onderzoek als de zorg.

Toekomstige ontwikkelingen en risico's

Het Antoni van Leeuwenhoek wil als 'Comprehensive Cancer Centre' met wetenschappelijk onderzoek naar (de behandeling van) kanker en behandeling van patiënten met kanker een significante bijdrage leveren aan het oplossen van het kankerprobleem. Om deze missie te bewerkstelligen, blijft het Antoni van Leeuwenhoek internationale en landelijke ontwikkelingen volgen en richt het zich op het scheppen van voorwaarden voor een blijvende internationaal erkende bijdrage aan het oplossen van het kankerprobleem.

Groei

De ontwikkelingen van incidentie en prevalentie van kanker stijgen met 4% per jaar. Het Antoni van Leeuwenhoek zet het ingezette beleid gericht op groei en innovatie voort. Op deze manier wil de organisatie het voor meer patiënten mogelijk maken een behandeling in het Antoni van Leeuwenhoek te krijgen en ook sneller eigen patiënten kunnen includeren in trials. Met dat laatste wordt beoogd nieuwe behandelingen sneller gereed te hebben voor klinisch gebruik. Met de gestage groei van de organisatie zal naar verwachting de nieuwbouw eerder haar capaciteitsgrenzen hebben bereikt. Onderzocht wordt wat de benodigde capaciteit vanaf 2018 zal zijn, zodat tijdig plannen voor extra capaciteit en het efficiënt gebruik maken van capaciteit worden voorbereid.

Concentratie van zorg

De overheid en in toenemende mate zorgverzekeraars sturen op concentratie van behandeling van kanker. Een beweging die het Antoni van Leeuwenhoek nadrukkelijk onderschrijft; het concentreren van de behandeling draagt bij aan betere behandeling voor patiënten en een grotere doelmatigheid. Concentratie leidt tot een groeiend aantal gespecialiseerde kankercentra, wat ook druk kan leggen op de exclusieve positie die het Antoni van Leeuwenhoek binnen het zorglandschap vervult. In de aankomende jaren blijft de organisatie daarom continu werken aan het expliciteren en verbeteren van samenwerkingsrelaties met andere zorgaanbieders in en buiten de regio.

Fundamenteel, translationeel en klinisch onderzoek

In het fundamentele, translationele en klinische onderzoek streeft Het Antoni van Leeuwenhoek (en nadrukkelijk ook het Nederlands Kanker Instituut) naar het leveren van een directe bijdrage aan een structurele en aantoonbare verbetering van de levenskwaliteit van kankerpatiënten. Een ontwikkeling in het kader van het translationele onderzoeksprogramma is de moleculaire pathologie. Het Antoni van Leeuwenhoek beschikt over een grote collectie met uiterst waardevolle patiëntengegevens en ook over tumormateriaal van deze patiënten. Door de eigenschappen van deze patiëntenmaterialen te onderzoeken en deze te relateren aan de uitgevoerde behandeling en het effect van de behandeling, hoopt het Antoni van Leeuwenhoek in de toekomst met meer zekerheid te kunnen voorspellen of een bepaalde behandeling bij een patiënt zal aanslaan. Dit proces wordt ook wel 'next generation sequencing' genoemd. Naar verwachting bedragen de totale exploitatie- en investeringskosten voor dit project in totaal ruim €6,6 miljoen. Speerpunten in het klinisch onderzoek zijn immunotherapie, personalised medicine, image guided (radio)therapy, biobank en survivorship. Deze onderzoeksdomeinen richten zich op preventie, vroegdiagnostiek, therapie op maat en zelfmanagement, en voorzien in de maatschappelijke en economische behoeften zoals productiviteit, duurzame zorg en bedrijvigheid.

Dure geneesmiddelen

In 2010 heeft het Ministerie van VWS beleid in gang gezet waarbij specialistische geneesmiddelen die via de eerste lijn en passend bij van het geneesmiddelen vergoedingssysteem (GVS), overgeheveld worden naar de ziekenhuisbekostiging. Sindsdien zijn ziekenhuizen dan ook gefaseerd verantwoordelijk geworden voor inkoop, de aflevering en toediening van deze overgeheveld geneesmiddelen. Het Antoni van Leeuwenhoek voorziet een groei van dure medicatie die niet past binnen het macro kader voor de zorg. De Raad van Bestuur zet haar beleid om systematisch te volgen of de kosten voor dure medicatie in de pas lopen met de inkomsten, dan ook ongewijzigd voort zodat tijdig het gesprek over de ontwikkelingen met zorgverzekeraars kan worden gestart. Hoewel verzekeraars inmiddels nacalculatie afspraken hebben gemaakt, onder scherpe voorwaarden, is de ontwikkeling van nieuwe (combinatie)medicatie een belangrijk aandachtspunt.

Medische apparatuur

De ontwikkelingen op het gebied van medische apparatuur volgen elkaar snel op. Denk daarbij aan ontwikkelingen op het gebied van beeldgeleide radiotherapie, navigatieapparatuur, endoscopische operaties, robotchirurgie en interventies met behulp van beeldvormende technieken. Hierdoor is een tendens gaande naar minimaal invasieve ingrepen op de OK. In 2015 is de nieuwbouw van het OK complex opgeleverd en in 2017 wordt geïnvesteerd in het vernieuwen van het oude OK complex. Om voorop te lopen, plaatst het Antoni van Leeuwenhoek ook hier apparatuur die gebaseerd is op de nieuwste technologie.

Nieuwbouw apotheek

In 2017 zal de bouw voorbereid worden van een nieuwe apotheek, die naast de reguliere medicatielevering voor de patiëntenzorg eveneens faciliteiten zal bieden voor het nieuw op te zetten programma voor farmacologisch onderzoek.

Bestuurlijk hoofdlijnenakkoord / macro economisch kader

Het Bestuurlijk Hoofdlijnenakkoord dat in 2017 afloopt is met een jaar verlengd. Vanwege de komst van een nieuw kabinet is nog niet met zekerheid te zeggen wat de effecten van een nieuw kader na 2018 zullen zijn.

2.2 Balansontwikkeling

Balans

De vaste activa daalt in 2016 met €0,48 miljoen naar €221,55 miljoen. Hierin zijn €26,4 miljoen aan investeringen opgenomen. De afschrijving op de materiële vaste activa bedraagt €23,12 miljoen. De financiële vaste activa dalen met €0,7 miljoen. De daling van de vlottende activa met €16,6 miljoen wordt veroorzaakt door een daling van de debiteuren met €29,7 miljoen als gevolg van een snellere contractering en facturering aan zorgverzekeraars.

De onderzoeksprojecten van Het Nederlands Kanker Instituut en het Antoni van Leeuwenhoek werden tot en met het boekjaar 2014 bij Het Nederlands Kanker Instituut verantwoord. In 2015 is besloten de kosten te verantwoorden bij Het Nederlands Kanker Instituut en de balansposten met betrekking tot de klinische studies en klinische research te verantwoorden bij Het Antoni van Leeuwenhoek en de overige projecten te verantwoorden bij het Nederlands Kanker Instituut. Een en ander is aangepast omdat de klinische studies en klinische research bij het Antoni van Leeuwenhoek worden uitgevoerd en ook daar de betreffende schulden en vorderingen verantwoord dienen te worden. Bij de kortlopende schulden is er met name een daling te zien in de schulden aan kredietinstellingen.

Groepsvermogen

Het totale groepsvermogen steeg per saldo met €6,28 miljoen na resultaatbestemming 2016. Per ultimo 2016 bedraagt het eigen vermogen €92,56 miljoen en het groepsvermogen €96,04 miljoen. Hiervan is de algemene reserve €62,16 miljoen, de bestemmingsreserve €27,36 miljoen en het kapitaal €3,04 miljoen.

Werkkapitaal-resultaatratio

	2016	2015	Mutatie
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Vaste activa	221.553	222.037	-484
Vlottende activa	101.050	117.655	-16.605
Eigen vermogen	92.560	86.370	6.190
Overlopende passiva (kortl. schulden)	138.113	157.149	-19.036
Werkkapitaal	-37.063	-39.494	2.431
EBITDA	30.764	29.973	791
EBIT	8.989	7.183	1.806
Current ratio (vlot. activa/vlot. passiva)	0,73	0,75	
Solvabiliteit (ev/balanstotaal)	28,69	25,42	
Solvabiliteit (ev/opbrengsten)	27,92	28,39	
EBITDA ratio	9,28	9,85	
EBIT ratio	2,71	2,36	

Er zijn enkele mogelijkheden om de winst uit de te drukken in ratio's. In deze jaarrekening zijn twee ratio's opgenomen en wel de EBITDA en EBIT. EBITDA is een winstratio voor rente en afschrijving en EBIT is een winstratio voor aftrek van rente. Deze ratio's worden bepaald door de EBITDA of EBIT te delen door de bedrijfsopbrengsten. Het werkkapitaal is gestegen met €2,4 miljoen naar min €37,06 miljoen.

3 MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN

Kwaliteit en veiligheid

Op het gebied van kwaliteit, veiligheid en risicomanagement streeft het Antoni van Leeuwenhoek naar het leveren van patiëntgerichte oncologische zorg van het hoogste niveau, gebruikmakend van de laatste research resultaten, multidisciplinaire samenwerking, continue verbetering en borging van de kwaliteit. Een belangrijke pijler voor het realiseren van deze ambitie is het kwaliteitsbeleid, waar veiligheid en risicomanagement integraal een onderdeel van zijn. Binnen de hele organisatie staat kwaliteit centraal. Kwaliteit is een breed begrip en gaat om patiëntgerichtheid, patiëntveiligheid, effectiviteit, tijdigheid, toegankelijkheid, doelmatigheid, innovatie en transparantie. Het beleid geeft kaders voor deze praktijk en draagt bij aan de toetsbaarheid van de zorg, met als doel het continu verbeteren van de service aan onze patiënten en het ontwikkelen en verspreiden van best practices.

In 2016 heeft het Antoni van Leeuwenhoek de “Kwaliteitskoepel” ingesteld, een commissie die de samenhang en focus in het kwaliteitsbeleid bewaakt. Werken aan kwaliteit van zorg zit in het hart van onze organisatie en iedereen werkt mee aan het borgen en continu verbeteren van oncologische zorg van het hoogste niveau. Denk hierbij aan verbeteringen vanuit patiënten (bijvoorbeeld vanuit vragenlijsten en klachten), verbeteringen vanuit informatie op basis van bereikte resultaten (bijvoorbeeld indicatoren), verbeteringen door het leren van de dingen die goed gaan (goede voorbeelden delen) en ook van de dingen die mis (kunnen) gaan (bijvoorbeeld risicoanalyse en incidenten). We hebben specifieke aandacht voor belangrijke veiligheidsthema's zoals infectiepreventie, medicatieveiligheid en medische technologie. De Kwaliteitskoepel neemt de centrale regie op het kwaliteitsbeleid waarbij waarde creëren voor de patiënt leidend is. De Kwaliteitskoepel heeft de opdracht om goed overzicht te bieden van de lopende activiteiten op het gebied van kwaliteitsverbetering en om deze te verbinden. Verder maakt de koepel de informatie op kwaliteit inzichtelijk, zodat we kunnen sturen op en werken aan het verder verbeteren van de kwaliteit van zorg. Het veiligheidsmanagementsysteem (VMS) (initiële accreditatie op 3 april 2012) zorgt dat veiligheid onderwerp van gesprek blijft en dat externe toetsing op ons beleid plaatsvindt. In 2015 heeft een volledige her-accreditatie plaats gevonden waarna in mei 2016 een kleine her-audit plaats vond. Daarnaast is het Antoni van Leeuwenhoek ook geaccrediteerd door de Organisation of European Cancer Institutes (OECI) als Comprehensive Cancer Center. Een her-accreditatie door de OECI zal plaatsvinden in 2017. Verder zijn enkele organisatieonderdelen ook geaccrediteerd (NIAZ, JACIE, CCKL, GCP).

Maatschappelijk verantwoord ondernemen geeft verdere invulling aan de kwaliteit van leven die wordt nagestreefd door het Antoni van Leeuwenhoek en een groeiend aandachtsgebied is. Maatschappelijk verantwoord ondernemen betekent voor het AVL steeds bewust op zoek te zijn naar manieren om onze bedrijfsvoering te verbeteren, voor mens en milieu.

Het AVL werkt sinds 2014 met een milieumanagementsysteem, de milieuthermometer Zorg, om de aandacht voor duurzame zorg aantoonbaar te maken voor personeelsleden, patiënten, bezoekers en belanghebbenden zoals de zorgverzekeraars, gemeenten en bevoegd gezag. In 2016 heeft de jaarlijkse audit plaatsgevonden en is wederom het predicaat ‘zilver’ aan ons instituut uitgereikt. Bij de inkoop van facilitaire producten worden milieu-eisen meegenomen en gewogen bij de aankoop van facilitaire productgroepen. Het inkoopproces van het AVL volgt met dit beleid de milieucriteria omschreven in de milieuthermometer Zorg, tevens neemt het AVL ketenverantwoordelijkheid door sociale- en milieuaspecten bij de inkoop van producten mee te wegen.

De klachtenopvang in de organisatie wordt uitgevoerd door een klachtenfunctionaris, klachten bemiddelaar en een klachtencommissie, conform een daartoe opgesteld reglement. Ingezet wordt op het oplossen van een klacht en waar nodig herstel van de vertrouwensrelatie tussen patiënt en behandelaar. Aan de hand van klachtenrapportages wordt beoordeeld of structurele verbeteringen nodig zijn.

Personeelsbeleid

Het aantrekken van de juiste medewerkers was ook in 2016 weer een belangrijke pijler in het bereiken van de strategische doelen van de organisatie. En dat betekent breder kijken dan de beroepsmatige vaardigheden. Wat voor profiel is passend voor deze rol en hoe maak je de juiste keuzes tijdens het selectieproces. De recruitment medewerkers, die onderdeel uitmaken van het Career Centre van de afdeling HR, hebben volop ondersteuning geboden in dit proces. In 2016 had het AVL 314 vacatures openstaan, die gemiddeld binnen 90 dagen zijn ingevuld.

Voor de research is het aantrekken van excellente onderzoekers van enorm belang. Of het nu gaat om aanstormende talenten voor een promotieplaats, succesvolle promovendi voor een postdoc positie of bewezen talenten voor een (junior) groepsleidersrol, wetenschappers die zich op wat voor manier dan ook weten te onderscheiden zijn zeer welkom. De Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis weet deze mensen aan te trekken vanuit de hele wereld door het baanbrekende en kwalitatief hoogstaande onderzoek en de bijzondere combinatie van research en care. Ook de goede naamsbekendheid, een (inter)nationaal netwerk en veel stageplaatsen voor (Master)studenten dragen bij aan de werving van vele onderzoekers.

Het is de ambitie van het Antoni van Leeuwenhoek excellente zorg en onderzoek te leveren. Daaruit vloeit de ambitie op HR-gebied voort: excellente medewerkers in een excellente werkomgeving. Op de HR-agenda van 2016 stond dan ook, naast alle lopende en reguliere activiteiten:

- Grip krijgen op de verpleegkundige inzet. Sinds eind 2015 is er krapte op de arbeidsmarkt van oncologieverpleegkundigen waardoor 10% van de 200 arbeidsplaatsen voor oncologieverpleegkundigen binnen het Antoni van Leeuwenhoek langer dan zes maanden niet vervulbaar is. Door de tekorten staat de formatie onder druk. Met alle risico's van dien voor de kwaliteit van zorg en de medewerkerstevredenheid. Om grip te krijgen op de verpleegkundige inzet is de project- en stuurgroep Taskforce verpleegkundige inzet opgericht. De opdracht op korte termijn was om de instroom en uitstroom van oncologieverpleegkundigen op orde te krijgen. Hiervoor is onder andere een wervingscampagne opgezet, is de medewerker-werft-medewerker regeling (Win een reis naar New York!) nieuw leven ingeblazen en is een aantal arbeidsvoorwaarden voor verpleegkundigen aangepast. Verder zijn, specifiek om uitstroom te voorkomen, gerichte exitgesprekken gevoerd.
- Vervolg geven aan het leiderschapsprogramma met specifieke programma's voor teamleiders, afdelingshoofden, de clustermanagers en de Raad van Bestuur. Het leiderschapsprogramma ondersteunt leidinggevenden in de wijze waarop het leiderschap binnen de organisatie op alle niveaus wordt gegeven.
- FIT@WORK Wie zorgt voor anderen moet ook goed voor zichzelf zorgen. Wij streven ernaar dat onze medewerkers vitaal, vakkundig, betrokken, gemotiveerd en in balans zijn om zowel hun eigen ambities als die van de organisatie waar te maken. Om dit te realiseren is in 2016 een start gemaakt met het programma FIT@WORK, dat zich richt op de thema's gezondheid & vitaliteit, talenten & kwaliteiten, groei & ontwikkeling en betrokkenheid & motivatie.

Honorering Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) van de Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis ontvangt een honorering. Deze is gebaseerd op de normen van de honorering van toezichthouders in de zorg. Vanwege de omvang van de Raad van Toezicht en ter beperking van de kosten wordt een bedrag dat past bij een Raad van Toezicht van zes leden omgeslagen naar het werkelijke aantal leden. Daarbij is acht geslagen op de Wet Normering Topinkomens die ook regels bevat voor de hoogte van de honorering van Raden van Toezicht.

Honorering Raad van Bestuur

De beloning voor de bestuurders van Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis is conform de Beloningscode voor Bestuurders in de Zorg en past binnen de kaders van de Wet Normering Topinkomens. De verantwoording over de reguliere bezoldiging is opgenomen in deze jaarrekening. De Raad van Toezicht beoordeelt periodiek (en als de wet daartoe aanleiding geeft) de beloning van de bestuurders.

Medezeggenschap

De Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis heeft twee wettelijke medezeggenschapsorganen, te weten:

- Ondernemingsraad (OR)
- Patiëntenraad (PaR)

Daarnaast kent de Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis de volgende organen die op onderdelen eveneens door de Raad van Bestuur om advies worden gevraagd:

- Bestuur Medische Staf
- Wetenschappelijke Stafraad
- Verpleegkundige Adviesraad (VAR).

De Raad van Bestuur overlegt met regelmaat met de medezeggenschapsorganen.

Ondernemingsraad

De medewerkers van de Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis worden vertegenwoordigd in een Ondernemingsraad. De OR behartigt de belangen van alle medewerkers van de organisatie. De OR telt 17 leden en wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris. Een aantal vaste commissies, ingesteld voor verschillende beleidsterreinen, bereiden advies- en instemmingsvragen voor. Aan deze commissies kunnen ook niet-OR-leden deelnemen. De OR heeft de volgende vaste commissies ingesteld:

- Dagelijks bestuur;
- Commissie personeelszaken;
- Commissie veiligheid, gezondheid, welzijn, milieu en bouw;
- Commissie financiële zaken;
- Commissie informatisering;
- Verkiezingscommissie.

Patiëntenraad

De Patiëntenraad is in 2004 ingesteld en bestaat uit maximaal negen leden. In 2016 heeft de Raad van Bestuur een actieve Patiëntenraad gezien die meedenkt over ontwikkelingen in de patiëntenzorg in Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis, en daarvoor proactief contact onderhoudt met de achterban. De Raad van Bestuur hecht waarde aan de adviezen van de Patiëntenraad en heeft hem in 2016 gevraagd advies te geven over diverse onderwerpen.

De Raad van Bestuur heeft voor alle onderwerpen een positief advies ontvangen van de Patiëntenraad, inclusief aanbevelingen. Over enkele aanbevelingen zijn afspraken gemaakt met de Patiëntenraad. Andere aanbevelingen heeft de Raad van Bestuur direct overgenomen. De Raad van Bestuur vindt het belangrijk om de Patiëntenraad te betrekken bij het ontwikkelen van beleid rondom de patiëntenzorg in het Antoni van Leeuwenhoek. In 2016 is de Patiëntenraad betrokken bij en geïnformeerd over diverse onderwerpen.

Commissie van vertrouwenslieden

De Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis is aangesloten bij de landelijke commissie van vertrouwenslieden (conform artikel 10 Wmcz). Deze commissie kan een eenduidige uitleg van de wet waarborgen indien bijvoorbeeld de Raad van Bestuur en de Patiëntenraad het niet eens zijn over de uitleg van de wet of de Raad van Bestuur een besluit wenst te nemen in strijd met een verzwaard advies van de Patiëntenraad. Van deze mogelijkheid is in 2016, net als in voorgaande jaren, geen gebruik gemaakt.

Site Visit

In 2016 is voor het eerst een evaluatie uitgevoerd van het wetenschappelijk programma van het NKI in het kader van de instellingssubsidie die het NKI jaarlijks van KWF Kankerbestrijding ontvangt. Met KWF zijn een aantal Kritische Succes Factoren bepaald aan de hand waarvan het NKI inzichtelijk kan maken hoe de instellingssubsidie bijdraagt aan het realiseren van de doelstelling van KWF. Samen met het evaluatieteam bestaande uit twee onafhankelijke experts, prof. sir Bruce Ponder, prof. Jones (beide verbonden aan Cancer Research UK) en een patiëntenvertegenwoordiger Leo Kwakkenbos en een delegatie van KWF, zijn de resultaten en de plannen van het NKI besproken. Het evaluatieteam was erg onder de indruk van de bijdrage die het NKI levert aan het realiseren van de doelstellingen van KWF. Op basis van de ervaringen opgedaan tijdens deze eerste evaluatie, zullen in de komende jaren vaker evaluatiemomenten worden gepland.

Conclusie Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur heeft ten behoeve van de bepaling van het resultaat en de financiële positie de best mogelijke schattingen gemaakt op basis van de beschikbare informatie, onder andere met betrekking tot bovenstaande aspecten van de omzetverantwoording. De Raad van Bestuur is van mening dat, met voornoemde toelichting, de jaarrekening het vereiste inzicht geeft in het resultaat en de financiële positie van Stichting Het Nederlands Kanker Instituut – Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis op basis van de ons nu bekende feiten en omstandigheden.

Tenslotte

Wij danken alle vrijwilligers en allen die ons direct of indirect via KWF kankerbestrijding en begunstigen, voor hun steun in de vorm van activiteiten of financiële middelen. Wij hopen ook in het nieuwe jaar weer te mogen rekenen op deze voor ons Instituut zo essentiële bijdragen. Wij zijn al onze medewerkers die aan de in 2016 bereikte resultaat hebben bijgedragen, zeer erkentelijk voor hun inzet en betrokkenheid.

Samenstelling Raad van Toezicht per 31 december 2016

Naam	Woonplaats	
T. de Swaan	Amsterdam	Voorzitter / penningmeester
E.H. Swaab	Amsterdam	Secretaris / plv. voorzitter
G.H. Blijham	Zeist	Voorzitter auditcommissie
M.L. Smeets	Wassenaar	Kwaliteitscommissie
J.H.J. Hoeijmakers	Zevenhuizen	
L.J. Hijmans van den Bergh	Hilversum	Lid Auditcommissie
M.J. van Mourik	Ravenstein	

Samenstelling Raad van Bestuur per 31 december 2016

Naam

R.H. Medema	Voorzitter directeur wetenschapsbeleid
M.E. van der Meer	Directeur organisatie & bedrijfsvoering
E.E. Voest	Directeur zorg & zorgontwikkeling

Amsterdam, 25 april 2017

De Raad van Bestuur

4.1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

4.1.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2016
(na resultaatbestemming)

		31 december 2016		31 december 2015	
		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
ACTIVA					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	(1)	218.261		218.003	
Financiële vaste activa	(2)	3.292		4.034	
Totaal vaste activa			221.553		222.037
Vlottende activa					
Vorraden	(3)	5.480		3.823	
Onderhanden werk uit hoofde van DBC-zorgproducten	(4)	4.833		1.133	
Debiteuren en overige vorderingen	(5)	52.672		84.602	
Obligaties	(6)	4.060		4.784	
Liquide middelen	(7)	34.005		23.313	
Totaal vlottende activa			101.050		117.655
Totaal activa			322.603		339.692
PASSIVA					
Groepsvermogen (8)					
Kapitaal		3.044		3.044	
Bestemmingsreserves		27.357		26.940	
Algemene en overige reserves		62.160		56.386	
Totaal eigen vermogen			92.561		86.370
Minderheidsbelang			3.479		3.393
Totaal groepsvermogen			96.040		89.763
Voorzieningen	(9)		2.704		1.363
Langlopende schulden	(10)		85.746		91.417
Kortlopende schulden					
Overige kortlopende schulden	(11)		138.113		157.149
Totaal passiva			322.603		339.692

4.1.2 GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2016

		2016		2015	
		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
BEDRIJFOPBRENGSTEN:					
Opbrengsten zorgprestaties	(14)	224.288		195.577	
Subsidies	(15)	41.868		40.987	
Overige bedrijfsopbrengsten	(16)	65.292		67.601	
Som der bedrijfsopbrengsten			331.448		304.165
BEDRIJFSLASTEN:					
Personeelskosten	(17)	173.982		162.984	
Afschrijvingen op materiële vaste activa	(18)	21.775		22.791	
Overige bedrijfskosten	(19)	126.617		111.306	
Som der bedrijfslasten			322.374		297.081
BEDRIJFSRESULTAAT			9.074		7.084
Financiële baten en lasten	(20)		-2.733		-2.732
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING VOOR BELASTINGEN			6.341		4.352
Belastingen	(21)		-66		63
Aandeel in het resultaat van			-86		99
RESULTAAT BOEKJAAR NA BELASTINGEN			6.189		4.514

RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat is als volgt verdeeld:

		2016		2015	
		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Toevoeging/(onttrekking):					
Dotatie bestemmingsfondsen		417		-35	
Algemene reserve AVL		5.226		4.158	
Algemene reserve NKI		464		425	
Overige reserves		82		-34	
			6.189		4.514

4.1.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2016

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2016		2015	
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat	9.077		7.084	
Aanpassingen voor:				
- afschrijvingen	21.775		22.791	
- mutatie a fonds perdu	1.345		1.646	
-mutaties voorzieningen	1.341		69	
- voorraden	-1.657		764	
- mutatie onderhanden werk uit hoofde van DBC-zorgproducten	-3.701		2.263	
- mutatie onderhanden projecten	4.879		4.772	
- vorderingen	31.929		-32.208	
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	0		6.454	
- kortlopende schulden (exclusief schulden aan kredietinstellingen)	1.970		1.453	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		66.957		15.088
Betaalde interest	-2.733		-2.733	
Vennootschapsbelasting	-66		-61	
Aanpassing consolidatie	0		43	
Aandeel in het resultaat van deelnemingen	-86		-100	
		-2.886		-2.850
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		64.071		12.238
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	-26.350		-43.338	
Gereedgekomen OHW	3.064		0	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-23.286		-43.338
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Afname leningen u/g	1.882		2.602	
Afname Obligaties	724		1.227	
Mutatie algemene reserve	1.289		0	
Mutatie aandeel derden	86		0	
Nieuw opgenomen leningen u/g	441		0	
Mutatie schulden aan participanten	-8		0	
Aflossing langlopende schulden	-7.112		-7.365	
Afname overige langlopende schulden	0		380	
Afname bankkrediet	-27.395		14.571	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-30.094		11.416
		10.692		-19.684

Samenstelling geldmiddelen

	2016		2015	
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Liquide middelen per 1 januari	23.313		42.997	
Stand geldmiddelen per 31 december	34.005		23.313	
Mutatie geldmiddelen		10.692		-19.684

4.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERINGEN EN RESULTAATBEPALING

4.1.4.1 ALGEMEEN

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Stichting Het Nederlands Kanker Instituut-Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis is statutair (en feitelijk) gevestigd te Amsterdam, op het adres Plesmanlaan 121, 1066 CX te Amsterdam. Ingeschreven onder kvk nummer 40530817.

Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis is een rechtspersoon met een wettelijke taak. De activiteiten van de Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis en de groepsmaatschappijen (de Groep) bestaan voornamelijk uit:

- Patiëntenzorg
- Onderzoek

Zorginstelling Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis staat aan het hoofd van het concern van de Stichting.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2016, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2016.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving Wet toelating zorginstellingen (WTZi), de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ 655, Titel 9 BW2 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Specifieke aandachtspunten omzet in de jaarrekening 2016.

Inleiding

De landelijke onzekerheden met betrekking tot de omzetverantwoording voor instellingen voor medisch specialistische zorg (MSZ) (ziekenhuizen, UMC's en ZBC's) zijn de afgelopen jaren verder verminderd. Sinds het jaar 2012 is sprake van landelijke onzekerheden rondom de omzetverantwoording. In 2014 zijn de risico's drastisch afgenomen met de invoering van de vaststelling van de uitkomsten van het expertonderzoek naar de omzetverantwoording 2012 en 2013 en de vaststelling van transitiebedragen. In 2015 en 2016 zijn de risico's verder verminderd.

De resterende in de jaarrekening 2016 van toepassing zijnde (landelijke) aandachtspunten voor St. Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis hebben betrekking op:

1. Afwikkeling rechtmatigheidscontroles MSZ 2015 en evt. eerdere jaren;
2. Rechtmatigheidscontroles MSZ 2016;
3. Toerekening van de contractafspraken met de zorgverzekeraars op schadejaar aan het boekjaar en afwikkeling oude jaren;
4. Overgangsregeling kapitaalslasten.

Bij de omzetbepaling van de diagnose-behandelcombinatie (DBC) zorgproducten en overige zorgproducten heeft St. Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gehanteerd zoals opgenomen in paragraaf 4.1.4.3 van deze jaarrekening. Hierbij zijn de uitkomsten van het aanvullend omzetonderzoek 2016 meegenomen en is de "Handreiking Rechtmatigheidsonderzoek 2016 Medisch Specialistische Zorg" gevolgd.

De van toepassing zijnde aandachtspunten in de jaarrekening 2016 zijn hierna toegelicht voor St. Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis:

1. Afwikkeling rechtmatigheidscontroles MSZ 2015 en evt. eerdere jaren

St. Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis heeft de over de uitkomsten van het zelfonderzoek 2015 en eerdere jaren finale overeenstemming bereikt met de zorgverzekeraars. De uitkomsten van de onderhandelingen hierover met de zorgverzekeraars zijn verwerkt in deze jaarrekening en dit heeft niet geleid tot materiële wijzigingen van de in de jaarrekening 2015 opgenomen nuanceringen.

2. Rechtmatigheidscontroles MSZ 2016

De NFU, NVZ en ZN hebben een Handreiking Rechtmatigheidsonderzoek MSZ 2016 gepubliceerd. Door de NZa is niet bevestigd dat deze handreiking in overeenstemming is met publiekrechtelijke regelgeving, waarmee een inherent risico blijft bestaan. Deze rechtmatigheidscontroles worden beoordeeld door de representerende zorgverzekeraars. Op basis van dit oordeel zullen alle verzekeraars gezamenlijk over de rechtmatigheid van de facturatie 2016 concluderen. De instelling heeft, voor de jaarrekening deels op basis van een risicoanalyse, onderzoek verricht naar de risico's die voor St. Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis materieel zijn. Ook is een inschatting gemaakt van de DCM-controles over 2015 resp. 2016 op basis van eigen tooling.

Daarnaast is St. Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis bezig op basis van deze handreiking het onderzoek inzake 2016 af te ronden. De voorlopige uitkomsten zijn betrokken bij het opstellen van deze jaarrekening en het inschatten van de risico's die voortvloeien uit geconstateerde onjuiste registraties en/of declaraties, rekening houdende met de contractafspraken met zorgverzekeraars. Naar verwachting volgt in het najaar 2017 uitsluitel over dit onderzoek. Dit kan naar verwachting van de raad van bestuur van St. Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis leiden tot niet-materiële, nagekomen baten of lasten.

Doelmatigheidscontroles over 2016 zullen door de zorgverzekeraars nog uitgevoerd (kunnen) worden.

St. Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis gaat er van uit dat dit geen financieel effect met terugwerkende kracht heeft. De NZa heeft in het landelijk overleg echter niet bevestigd dat dit een terechte aanname is, dus deze onzekerheid blijft vooralsnog bestaan. Privaatrechtelijk heeft St. Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis geen afspraken terzake gemaakt met zorgverzekeraars, anders dan verwerking van de aandachtspunten zoals opgenomen in het landelijke omzetonderzoek en het bepalen van de toekomstige handelswijze op nieuwe doelmatigheidsaspecten.

De uit de genoemde werkzaamheden en controles voortvloeiende beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten is verwerkt in deze jaarrekening.

3. Toerekening van de contractafspraken met de zorgverzekeraars op schadejaar aan het boekjaar en afwikkeling oude jaren

St. Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis heeft met de zorgverzekeraars voor 2016 schadelastafspraken op basis van plafondafspraken gemaakt. Toerekening van de schadelastafspraken aan het boekjaar 2016 heeft plaatsgevonden op basis van een beste schatting van het voortgangpercentage ultimo 2016 in lijn met de Handreiking omzetverantwoording, rekening houdend met de verwachte effecten van het rechtmatigheidsonderzoek. Deze correcties zijn conform de Handreiking omzetverantwoording op de omzet 2016 in mindering gebracht en waar nodig verwerkt in de waardering van het onderhanden werk ultimo 2016.

De uiteindelijke uitkomsten zullen later blijken uit de afrekeningen met zorgverzekeraars. In deze jaarrekening is de beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten verwerkt.

Ook afrekening van oude schadelastjaren met zorgverzekeraars kan nog tot nagekomen effecten leiden. St. Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis heeft de jaren tot en met 2012 afgerekend.

4. Overgangsregeling kapitaallasten

St. Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis heeft op basis van de beleidsregel Garantieregeling kapitaallasten 2013-2016 (BR/CU-2139) en de door de NZa beschikbaar gestelde formulieren berekend op welke suppletie St. Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis recht heeft. Op basis van de berekeningen komt de St. Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis tot de (voorlopige) conclusie dat er geen rechten zijn tot suppletie.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar behoudens aanvullingen en verduidelijking. Ter verduidelijking van de vergelijking met voorgaand jaar is de presentatie van enkele posten gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening van voorgaand jaar.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie, en vereisen een aantal schattingen en veronderstellingen:

- onderhandenwerk uit hoogte van DBC zorgproducten
- De bedrijfswaarde bepaling
- Schadelast prognose.

Grondslagen voor de consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening is de financiële informatie van Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis en zijn groepsmaatschappijen integraal geconsolideerd. In de geconsolideerde jaarrekening van de Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van de Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de cijfers opgenomen van:

Stichting Het Nederlands Kanker Insituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis, met 100% zeggenschap, eigen vermogen €81,9 miljoen, resultaat €4,2 miljoen;

Stichting Van Leeuwenhoek Kliniek, met 100% zeggenschap, eigen vermogen €1,3 resultaat € nihil;

Biomed Oncologie Beheer B.V., met 100% zeggenschap, eigen vermogen €3,9, resultaat €0,1 miljoen;

Stichting NLADF, met 100% zeggenschap, eigen vermogen €9,2 miljoen, resultaat € nihil;

Stichting AmBTU, met 100% zeggenschap, eigen vermogen EUR 0,1 miljoen, resultaat €0,1 miljoen;

Di-AcetylM B.V., met 51% zeggenschap, eigen vermogen €7,1 resultaat €0,2 miljoen.

Verbonden rechtspersonen

Met deze jaarrekening bevorderen wij de transparantie naar onze stakeholders toe wat betreft onze maatschappelijke verantwoordelijkheid.

De financiële verslaglegging is opgesteld conform de wettelijke bepalingen opgenomen in Boek 2 BW en de regeling Jaarverslaglegging Zorginstellingen.

De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie betrokken rechtspersonen en vennootschappen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en in het resultaat van groepsmaatschappijen zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht. De resultaten van nieuw verworven groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie meegenomen rechtspersonen en vennootschappen worden geconsolideerd vanaf de overnamedatum. Op die datum worden de verkregen activa en verplichtingen gewaardeerd tegen de reële waarden. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan de reële waarde van de verkregen activa en verplichtingen is sprake van goodwill welke wordt geactiveerd en afgeschreven over de economische levensduur. De resultaten van de afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie verwerkt tot het tijdstip waarop de groepsband wordt verbroken. Op grond van artikel 8 lid 3 RJZ blijven steunstichtingen buiten de consolidatie.

De stichting heeft de volgende verbonden stichtingen en vennootschappen die niet in de consolidatie betrokken zijn.

- Stichting Antoni van Leeuwenhoek Foundation
- Stichting Fondsen NKI
- Stichting Fonds Wetenschappelijk Medisch Onderzoek
- Stichting Antoni van Leeuwenhoek Fonds

Stichting Antoni van Leeuwenhoek Foundation

Gevestigd te Plesmanlaan 121, 1066 CX te Amsterdam

Rechtsvorm: Stichting

Kernactiviteiten: het werven van middelen voor de financiering van onderzoek in het Antoni van Leeuwenhoek/ Nederlands Kanker Instituut, in nauwe samenwerking met KWF Kankerbestrijding.

Stichting Fondsen NKI

Gevestigd te Plesmanlaan 121, 1066 CX te Amsterdam

Rechtsvorm: Stichting

Kernactiviteiten: het verlenen van financiële steun aan de te Amsterdam gevestigde Stichting NKI-AVL door het ter beschikking stellen van middelen, hetzij voor investering in kapitaalgoederen, hetzij voor naar mening van het bestuur daarvoor in aanmerking komende onderdeken van wetenschappelijk onderzoek.

Stichting Fonds Wetenschappelijk Medisch Onderzoek

Gevestigd te Plesmanlaan 121, 1066 CX te Amsterdam

Rechtsvorm: Stichting

Kernactiviteiten: het verlenen van bijstand aan de te Amsterdam gevestigde Stichting Het Nederlands Kanker Instituut-Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis, meer specifiek het bedrijfs onderdeel Het Nederlands Kanker Instituut en het ter beschikking stellen van middelen bestemd voor wetenschappelijk onderzoek aan het NKI-AVL.

Stichting Antoni van Leeuwenhoek Fonds

Gevestigd te Plesmanlaan 121, 1066 CX te Amsterdam

Rechtsvorm: Stichting

Kernactiviteiten: het verlenen van steun aan het Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis ten behoeve van het financieren van bepaalde, buiten de normale exploitatie van het ziekenhuis vallende projecten.

Grondslagen WNT

Het doel van de Wet Normering Topinkomens (WNT) is de beloning van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector op een maatschappelijk verantwoord niveau te brengen. Dit gebeurt door maxima te stellen aan bezoldigingen en ontslagvergoedingen. En door beloningsgegevens transparant te maken, te toetsen en te handhaven. Daarnaast geldt een openbaarmakings- en meldplicht.

Organisaties die onder de WNT vallen moeten de bezoldiging en ontslagvergoedingen van hun topfunctionarissen normeren aan de WNT-norm. Binnen het zorgveld is de WNT-norm verder opgedeeld in subnormen (bezoldigingsklasse). Ook moeten instellingen de bezoldiging- en ontslagvergoedingsgegevens van (gewezen)topfunctionarissen openbaar maken en aanleveren bij de minister. Dit laatste geldt ook voor de bezoldiging- en ontslagvergoedingsgegevens van loondienstmedewerkers (niet topfunctionarissen) die de norm overschrijden. De WNT gegevens worden aangeleverd en openbaar gemaakt via deze website.

Het overgangsrecht

Voor contracten met een bezoldiging die voor de ingang van de WNT op 1 januari 2013 zijn ingegaan geldt een overgangstermijn. Dit betekent dat topbestuurders vanaf 1 januari 2013 voor 4 jaar de (WNT overschrijdende) bezoldiging mogen ontvangen zoals vastgelegd in het contract. Daarna moeten de overschrijdingen in 3 jaar worden teruggebracht tot de geldende norm. Ook voor verlaging van de norm (WNT-2) geldt een overgangstermijn voor bestaande contracten. Hetgeen betekent dat de bezoldiging vanaf 1 januari 2016 4 jaar wordt gerespecteerd en daarna in 3 jaar afgebouwd.

4.1.4.2 GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans en de resultatenrekening zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar zorginstelling Stichting Het Nederlands Kanker Instituut-Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans, als een transactie met betrekking tot het actief of de verplichting niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van zorginstelling Stichting Het Nederlands Kanker Instituut-Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis.

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. De afschrijvingen starten op het moment van ingebruikname. Op bedrijfsterreinen, op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen : 2-10%.
- Machines en installaties : 5-10%.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 10-20%.

In de investeringen is geen bedrag aan geactiveerde rente opgenomen.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze als lang lopende schulden opgenomen.

Er hebben zich geen bijzondere waardeverminderingen voorgedaan.

Groot onderhoud:

Kosten voor periodiek groot onderhoud worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderinggrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening.

De leningen aan niet-geconsolideerde deelnemingen worden initieel opgenomen tegen reële waarde.

De grondslagen voor overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het kopje Financiële Instrumenten.

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende post. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder de financiële baten en lasten.

Vaste activa - bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

De opbrengstwaarde is gebaseerd op de geschatte verkoopprijs minus de geschatte kosten welke nodig zijn om de verkoop te realiseren.

Zorginstelling Stichting Het Nederlands Kanker Instituut-Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis heeft de realiseerbare directe opbrengstwaarde bij verkoop en de contante waarde van de toekomstige kasstromen van haar zorgvastgoed benaderd op het niveau van de kasstroombgenererende eenheden, en vergeleken met de boekwaarde van het vastgoed en de overige met de bedrijfsvoering samenhangende activa per 31 december 2016.

Uitgaande van de huidige groei wordt er geen leegstand verwacht en zijn de bezettingsgraden goed te noemen.

De Stichting Het Nederlands Kanker Instituut – Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis gaat bij de bepaling van de bedrijfswaarde toets uit van de volgende standpunten:

- Groei volume van de productie 4,5% tot en met 2020, daarna 1%
- Discontovoet van 5,5%

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Voorraden

Voorraden zijn gewaardeerd tegen de laatste inkoopprijs. Er heeft geen aftrek plaatsgevonden van een voorziening voor incurantheid.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

Stichting NKI-AVL heeft in haar contracten geen afgeleide financiële instrumenten.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Verstreckte leningen en overige vorderingen

Verstreckte leningen en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindingsverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Overige financiële verplichtingen

Financiële verplichtingen die geen deel uitmaken van een handelsportefeuille worden tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd op basis van de effectieve rentemethode.

Afgeleide financiële instrumenten

Obligaties

Obligaties waarvan de instelling de intentie heeft deze tot het einde van de looptijd aan te houden, en hiertoe ook in staat is, worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindingsverliezen. Obligaties worden, voor zover deze aan een beurs genoteerd zijn, gewaardeerd tegen reële waarde. Wijzigingen in die reële waarde worden verantwoord in de resultatenrekening. Niet-beursgenoteerde gekochte leningen en obligaties worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindingsverliezen.

Onderhanden werk uit hoofde van DBC-zorgproducten

Het onderhanden werk DBC zorgproducten (zijnde tussentijds afgeleid zorgproduct) betreffen de in 2016 geopende DBC zorgproducten welke ultimo 2016 nog niet waren afgesloten.

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde of de vervaardigingsprijs, zijnde de afgeleide verkoopwaarde van de reeds bestede verrichtingen. De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht.

Debiteuren en overige vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. De vervolgwaaardering van vorderingen is gelijk aan de nominale waarde. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid. Deze wordt bepaald ultimo van het boekjaar op basis van een gedegen analyse van de openstaande posten.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen.

De gehanteerde disconteringsvoet is 0,34%. Voorgaand jaar was de disconteringsvoet 0,73%.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening transitievergoeding

Iedere medewerker die 2 jaar of langer in dienst is, heeft recht op een transitievergoeding als de arbeidsovereenkomst wordt beëindigd of niet verlengd wordt door het instituut. De vergoeding komt overeen met 1/6 maandsalaris, inclusief vakantietoeslag en eindejaarsuitkering, per gewerkt half jaar.

De voorziening transitievergoeding voor de medewerkers aangegesteld op NKI researche projecten, die op 31 december 2016 langer dan 2 jaar in dienst zij, bedraagt €1,32 miljoen.

Voorziening persoonlijk levensfase budget

De voorziening persoonlijk budget levensfase (PLB) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+. Het persoonlijk budget levensfase kwalificeert als een beloning met opbouw van rechten. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren PBL-uren. De berekening is gebaseerd op de CAO-bepalingen, blijfkans en leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 0,34%.

Voorziening jubileumverplichtingen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 0,34%.

Voorziening langdurige zieken

De voorziening voor langdurig zieken is opgenomen voor projectmedewerkers die langer dan 3 maanden ziek zijn en waarvan de kosten zouden drukken op het exploitatiebudget.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. Subsidies in verband met de aanschaf van (materiële) vaste activa worden gepassiveerd onder de langlopende overige schulden. Het kortlopende deel (< 1 jaar) van de investeringssubsidies wordt gepassiveerd onder de kortlopende schulden. Deze subsidies worden tijdsevenredig over de verwachte gebruiksduur van deze activa ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs (nominale waarde). De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

4.1.4.3 GRONDSLAGEN VAN RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verlichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Opbrengsten

De opbrengsten uit dienstverlening worden verantwoord naar rato van de verrichte prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum en in verhouding tot in totaal te verrichten diensten (onder de voorwaarde dat het resultaat betrouwbaar kan worden geschat, dit indien aan de volgende voorwaarden is voldaan: a. het bedrag kan op betrouwbare wijze worden bepaald; b. waarschijnlijke economische voordelen; c. de mate waarin de dienstverlening op de balansdatum is verricht kan op betrouwbare wijze worden bepaald; en d. gemaakte kosten en kosten die nog moeten worden gemaakt kunnen betrouwbaar worden bepaald; als dat niet kan dan opbrengsten slechts verwerken tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening).

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Overheids- en exploitatiesubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten (onderhanden projecten) zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de groep voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst-en-verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief. Een krediet afgesloten tegen een lagere rente dan de marktrente, wordt als schuld in de balans opgenomen waarbij waardering plaatsvindt zoals opgenomen onder Financiële instrumenten. Het verschil tussen het hogere ontvangen bedrag van het krediet en de boekwaarde bij eerste verwerking betreft het voordeel als gevolg van de lagere rente. Dit voordeel wordt verwerkt als overheidssubsidie.

Lasten

De bedrijfslasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

Stichting Het Nederlands Kanker Instituut-Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Stichting Het Nederlands Kanker Instituut-Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Stichting Het Nederlands Kanker Instituut-Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Sinds 2015 gelden nieuwe, strengere, regels voor pensioenfondsen. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In december 2016 bedroeg de dekkingsgraad 90,8%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 128%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan binnen 10 jaar hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. Stichting Het Nederlands Kanker Instituut-Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Stichting Het Nederlands Kanker Instituut-Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en aan derden betaalde (te betalen) interest. Tevens is hieronder opgenomen het aandeel van de stichting in het resultaat van de op netto vermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen danwel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend en waardeveranderingen van financiële vaste activa en effecten.

4.1.4.4 GRONDSLAGEN VAN SEGMENTERING

In de jaarrekening wordt overeenkomstig de Richtlijn Zorginstellingen een segmentatie van de resultatenrekening gemaakt in de volgende segmenten: Het Nederlands Kanker Instituut en het Antoni van Leeuwenhoek.

Bij de verdeling van de resultatenrekening per operationele segment is aangesloten op de activiteiten van het bedrijfsproces.

De verdeling van indirecte kosten over de te onderscheiden zorgsoorten geschiedt op basis van de volgende uitgangspunten:

- indirecte personeelskosten: verdeling op basis van vast percentage te weten NKI 35%, AVL 65%;
- indirecte materiële kosten: verdeling op basis van vast percentage te weten NKI 30% AVL 70%;
- indirecte overige kosten: verdeling op basis van vast percentage te weten NKI 30%. AVL 70%.

4.1.4.5 GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten. In deze opstelling is de mutatie van de kortlopende schulden aan de kredietinstellingen begrepen in de mutatie van de liquide middelen.

4.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2016

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	x € 1.000	x € 1.000
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	139.151	141.007
Machines en installaties	23.823	22.025
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	38.612	38.020
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	16.675	16.951
Totaal materiële vaste activa	<u>218.261</u>	<u>218.003</u>

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	x €1.000	x €1.000
Boekwaarde per 1 januari	218.095	197.216
Bij: investeringen	26.350	43.338
Af: afschrijvingen	-23.120	-22.551
Gereed gekomen OHW	-3.064	0
Bij: aanschafwaarde overheveling activa	12.376	0
Af: afschrijving overheveling activa	-12.376	0
Boekwaarde per 31 december	<u>218.261</u>	<u>218.003</u>

Door een wijziging in een enkelvoudige jaarrekening 2015, die reeds was meegeconsolideerd, wijkt de boekwaarde op 1 januari 2016 met €92K af.

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 4.1.6 het mutatieoverzicht materiële vaste activa. De post bedrijfsgebouwen en terreinen is gedaald door hogere afschrijvingen dan de investeringen. Geactiveerd zijn: de uitbreiding pathologie, onderzoeks- en behandelcentrum, de Clinical Research Unit, fietsenkelder en tuinhuis. De stijging van de andere vaste activa bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting wordt veroorzaakt door de aanschaf van medische inventaris en automatiseringsapparatuur. De post materiële vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering is deels geactiveerd bij bedrijfsgebouwen en terreinen en deels bij machines en installaties. In uitvoering zijn de projecten revalidatie, farmaceutisch centrum en goederen ontvangst centrum, verbouwing ruimte Gamma Knife, MRI-3 en bunker B5.

In overleg met VWS heeft er een overheveling van activa plaatsgevonden tussen AVL en NKI, welke per saldo geen invloed heeft op de boekwaarde.

2. Financiële vaste activa

	31-12-2016	31-12-2015
	x € 1.000	x € 1.000
Deelnemingen	41	41
St.kapitaal Antoni van Leeuwenhoek Foundation	21	19
Latente belastingvorderingen	22	0
Lening u/g Stichting Prinses Maxima Centrum	889	962
Lening u/g Stichting Medisch Centrum Slotervaart	2.200	2.475
Lening u/g MC IJsselmeerziekenhuizen Holding B.V.	0	1.250
Lening u/g UBIQ B.V.	460	438
Lening u/g Modra Pharmaceuticals B.V.	140	256
Lening u/g Biomed Oncologie Beheer B.V.	0	190
Aflossing komend boekjaar	-481	-1.597
Totaal financiële vaste activa	3.292	4.034

Het verloop van de financiële activa is als volgt:

	2016	2015
	x €1.000	x €1.000
Stand per 1 januari	5.669	5.853
Verstrekke lening	46	190
Aflossing leningen	-1.841	-610
Bij: Verhoging deelneming	0	236
Stand per 31 december	3.874	5.669
Af: Aflossing leningen komend boekjaar	-582	-1.635
Boekwaarde per 31 december	3.292	4.034

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 4.1.7.

Deelnemingen

De deelnemingen betreft Modra Pharmaceuticals B.V., Enceladus Pharmaceuticals B.V., Ubiq Holding B.V., Impact B.V. en Ceronco Biosciences B.V..

St.kapitaal Antoni van Leeuwenhoek Foundation

Het betreft een storting van het stichtingskapitaal ten behoeve van het Antoni van Leeuwenhoek Foundation. Dit Fonds is samen met het KWF Kankerbestrijding opgericht en stelt zich ten doel om door structurele fondsenwerving voor Het Nederlands Kanker Instituut substantieel meer middelen te verwerven.

Latente belastingvorderingen

Dit betreft een actieve belastinglatentie als gevolg van het feit dat de fiscale waardering en de materiële vaste activa €112K hoger uitvalt dan de vennootschappelijke waardering. Het verschil tussen de fiscale en vennootschappelijke waardering is het gevolg van de uitkomst van de waardering van de materiële vaste activa in de boekjaren 2014 en 2015 uitgevoerd door de Belastingdienst in dit verslagjaar. Deze waarderingscorrectie dient in dit verslagjaar te worden uitgevoerd. De hoogte van de latentie is 20% (Vpb tarief geheven over de eerste €200K van de vennootschappelijke winst) vermenigvuldigd met de al eerder genoemde €112K.

Lening u/g Stichting Prinses Maxima Centrum

De lening u/g betreft een krediet aan de Stichting Prinses Maxima Centrum (PMC) en dient als een achtergestelde lening te worden beschouwd. Geldnemer is een rente verschuldigd over het uitstaande bedrag van de lening ter hoogte van 5%. Geldnemer is vrijgesteld van aflossing zolang de exploitatie van het PMC nog niet is gestart. De startdatum van de exploitatie is 1 oktober 2014. Vanaf medio 2016 wordt de lening terugbetaald in gelijke maandelijkse termijnen gedurende de resterende looptijd van de lening. De lening loopt tot 11 december 2020.

Lening u/g Stichting Medisch Centrum Slotervaart

De lening verstrekt aan de Stichting Medisch Centrum Slotervaart heeft een looptijd van 10 jaar. De eerste aflossing (groot €275K) is op 1 december 2015 geweest. De geldnemer is een rente verschuldigd over het uitstaande bedrag van de lening ter hoogte van 4%.

Tot zekerheid voor de terugbetaling van al hetgeen Stichting Medisch Centrum Slotervaart aan AVL te eniger tijd verschuldigd mocht zijn uit hoofde van de in deze overeenkomst geconstateerde geldlening is door Stichting Medisch Centrum Slotervaart ten behoeve van Antoni van Leeuwenhoek recht van hypotheek respectievelijk pand gesteld op het aan Stichting Medisch Centrum Slotervaart toebehorende parkeerterrein met parkeerdek en parkeergarage.

Lening u/g MC IJsselmeerziekenhuizen Holding B.V.

De lening u/g MC IJsselmeerziekenhuizen Holding B.V. bestaat uit 2 leningen, lening A en B, van ieder €1,25 miljoen. Geldnemer is Slotervaart Ziekenhuis B.V.

- Lening A heeft een looptijd tot 31 december 2015. De geldnemer is een rente verschuldigd over het uitstaande bedrag van de lening ter hoogte 6%. Deze lening is afgelost per ultimo 2015.
- Lening B heeft een looptijd tot 31 december 2016. Hierover is de geldnemer een rente verschuldigd over het uitstaande bedrag van de lening ter hoogte van 7,5%. Deze lening is ultimo 2016 geheel afgelost.

Lening u/g UBIQ B.V.

Dit betreft een lening van €0,50 miljoen welke in twee termijnen van €0,25 miljoen is betaald. In oktober 2015 heeft er een gedeeltelijke aflossing plaatsgevonden van €62.500. Per eind december 2016 staat er een lening uit van €0,46 miljoen

Er is een rente verschuldigd van 5,09% over het uitstaande bedrag van de lening. De aflossing zal geschieden in 6 kwartaaltermijnen met ingang van 1 januari 2018.

De lening zal uiterlijk 1 juli 2019 zijn terug betaald.

Lening u/g Modra Pharmaceuticals B.V.

Het betreft een geldlening aan Modra Pharmaceuticals B.V., welke NKI tezamen met Biomed Oncologie Beheer B.V. heeft verstrekt. Geldnemer is een rente verschuldigd over het uitstaande bedrag van lening ter hoogte van door de ECB vastgestelde herfinancieringsrente (0,05%) plus een opslag van 7%. De rente wordt bij de hoofdsom opgeteld. NKI en Biomed Oncologie Beheer B.V. betalen patent kosten voor Modra Pharmaceuticals B.V. tot een totaal bedrag van €0,45 miljoen, inclusief de opgebouwde rente. In 2016 heeft er een gedeeltelijke aflossing plaatsgevonden. De resterende lening dient uiterlijk 30 juni 2017 te zijn afgelost.

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam, statutaire zetel	Kernactiviteit	Verschaft	Kapitaal	Eigen	Resultaat
		kapitaal	-belang	vermogen	
		x € 1.000	%	x € 1.000	x € 1.000
Modra Amsterdam	Houdstermaatschappij	6.750	37,50	-225	-193
Enceladus Naarden	Farmaceutische producten	8.160	2,85	1.085	-1.365
Ubiq Holding Amsterdam	Houdstermaatschappij	6.000	33,33	52	-369
Impact B.V. Haarlem	Houdstermaatschappij	17.019	18,30	-3	-4
Ceronco Biosciences Amsterdam	Farmaceutische producten	3.600	20,00	-2	-3
Amsterdam Protonen Therapie Centrum B.V. Amsterdam	Protonen therapie	1	33,33	-	-

3. Voorraden

	31-12-2016	31-12-2015
	x € 1.000	x € 1.000
Voorraad dure medicijnen	4.653	3.036
Overige voorraad medicijnen	161	217
Voorraad medische- en kantoorartikelen	666	570
Totaal voorraden	5.480	3.823

De totale voorraad is gestegen met €1,66 miljoen. Deze stijging wordt veroorzaakt door de toename van de voorraad dure geneesmiddelen ten gevolge van nieuw toegelaten dure geneesmiddelen en door extra voorraad in de oncotheek. Een voorziening voor incurantheid wordt niet noodzakelijk geacht. Op de voorraad is pandrecht gevestigd als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden.

4. Onderhanden werk uit hoofde van DBC-zorgproducten

	31-12-2016	31-12-2015
	x € 1.000	x € 1.000
Vrij segment	16.723	14.823
Gereguleerd segment	670	380
	17.393	15.203
Bevoorschotting onderhanden werk zorgverzekeraars	-12.560	-14.070
Totaal onderhanden werk	4.833	1.133

Het onderhandenwerk DBC zorgproducten betreft de in 2016 geopende DBC zorgproducten, welke ultimo 2016 nog niet waren afgesloten. Hierop is de bevoorschotting op het onderhanden werk door de zorgverzekeraars in mindering gebracht.

5. Debiteuren en overige vorderingen

	31-12-2016	31-12-2015
	x € 1.000	x € 1.000
Debiteuren	15.240	44.927
Nog te factureren omzet DBC zorgproducten	15.752	14.006
Vennootschapsbelasting	48	410
Omzetbelasting	36	106
Rekening courant SFN	0	9.389
Te ontvangen aflossingen leningen u/g	480	1.636
Overige nog te ontvangen personeel	735	854
Overige nog te ontvangen bedragen	9.337	1.712
Vooruitbetaalde bedragen	2.444	3.018
Trajectkaart NS/GVB	154	128
Nog te ontvangen rente obligaties	78	81
Nog te ontvangen projectfinanciering SFN	8.335	8.335
Nog te ontvangen leden Raad van Bestuur	3	0
Diversen	30	0
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>52.672</u>	<u>84.602</u>

De voorziening die in aftrek op de vorderingen is gebracht, bedraagt €0,43 miljoen.

De overige vorderingen bevatten geen bedragen met een resterende looptijd langer dan 1 jaar.

De debiteuren en overige vorderingen dalen met €31,93 miljoen. De debiteuren positie is afgenomen met €29,69 miljoen door de snellere contractering en daarmee de snellere facturatie aan zorgverzekeraars ten opzichte van het vorige boekjaar. Op de post nog te factureren omzet DBC zorgproducten is een bedrag van €21,6 miljoen (2015: €38,6 miljoen) in mindering gebracht voor te betalen schadelast.

De te ontvangen aflossingen leningen u/g neemt af met €1,16 miljoen daar de lening u/g van MC IJsselmeerziekenhuis Holding B.V. volledig is afgelost.

De rekening courant SFN is teruggebracht naar €0 en de overige nog te ontvangen bedragen stijgen met € 7,63 miljoen door onder andere nog te ontvangen kortingen van leveranciers en royalties.

6. Obligaties

	31-12-2016	31-12-2015
	x € 1.000	x € 1.000
Fonds wetenschappelijk onderzoek	4.060	4.784
Totaal obligaties	<u>4.060</u>	<u>4.784</u>

De daling van de belegde gelden is ontstaan door de eindlossing Bank Nederlandse Gemeenten N.V. (BNG) welk is toegevoegd aan het saldo van een van de bankrekeningen van het NKI. De waardering heeft plaatsgevonden volgens de geamortiseerde kostprijs.

Fonds Wetenschappelijk Onderzoek

De opbrengst van dit fonds is verkregen bij uitgifte van een Premie obligatielening in 1988. Besloten is om een Fonds op te richten en de opbrengsten daarvan te benutten voor de jaarlijkse exploitatie van de research. Het vermogen moet voor een langere termijn in stand blijven. Daarom is gekozen voor belegging in obligaties. Vanwege de lage rentestand wordt bij uitloting of aflossing opnieuw belegd in obligaties met een korte looptijd of toegevoegd aan de liquide middelen.

7. Liquide middelen

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	x € 1.000	x € 1.000
Bankrekeningen	33.983	23.305
Kas	22	8
Totaal liquide middelen	<u>34.005</u>	<u>23.313</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de organisatie. Naast de liquide middelen is er een kredietovereenkomst welke is ondergebracht bij Deutsche Bank AG, filiaal Amsterdam. De kredietovereenkomst betreft een werkkapitaal krediet en een investeringskrediet. Het werkkapitaal krediet is onderverdeeld in een bedrag van €14,9 miljoen rekening courant faciliteit en een garantiefaciliteit van €0,1 miljoen. Het investeringskrediet van €21 miljoen is per eind december 2016 vervallen. Per jaareinde is er geen bedrag opgenomen onder het werkkapitaal krediet. De zekerheden die gelden voor de langlopende leningen zijn ook van toepassing op bovengenoemd krediet. Voor de zekerheden verwijzen wij u naar onderdeel 4.1.9 de langlopende leningen.

8. Groepsvermogen

	31-12-2016	31-12-2015
	x € 1.000	x € 1.000
Kapitaal	3.044	3.044
Bestemmingsreserves	27.357	26.940
Algemene en overige reserves	62.160	56.386
Totaal eigen vermogen	92.561	86.370
Minderheidsbelang		
Aandeel van derden	3.479	3.393
Totaal groepsvermogen	96.040	89.763

Kapitaal

	Saldo per 1 januari 2016	Resultaat-bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31 december 2016
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Kapitaal	3.044	0	0	3.044

Bestemmingsreserves

	Saldo per 1 januari 2016	Resultaat-bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31 december 2016
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Bestemmingsreserve innovatieve projecten	9.740	-1.083	0	8.657
Fonds Wetenschappelijk Onderzoek NKI	11.200	0	0	11.200
Bestemmingsreserve Farmaceutisch Centrum	6.000	0	0	6.000
Bestemmingsreserve onderzoek NKI	0	1.500	0	1.500
Totaal bestemmingsreserves	26.940	417	0	27.357

Bestemmingsreserve innovatieve projecten

Dit is een reserve voor innovatieve projecten, waarop in 2016 een onttrekking heeft plaatsgevonden van €1,1 miljoen ten behoeve van de ontwikkeling van immunotherapie en image guided activiteiten. De komende jaren zal dit verder worden aangesproken voor projecten binnen de stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis.

Fonds Wetenschappelijk Onderzoek NKI

Medio 1988 is door Stichting Het Nederlands Kanker Instituut een premieobligatielening van €124,79 miljoen uitgegeven. Op de obligatielening werd geen rente vergoed. De aflossing heeft op 2 juni 1998 plaatsgevonden. Met deze financiële transactie is een voordelig resultaat gerealiseerd van €11,2 miljoen dat als Fonds Wetenschappelijk Onderzoek wordt beheerd. De opbrengst van dit vermogen komt jaarlijks ten goede aan de exploitatie van het research laboratorium. Ter wille van de continuïteit zal het kapitaal in stand worden gehouden. Het verschil tussen bovengenoemd vermogen en de belegde middelen van €4,06 miljoen wordt veroorzaakt doordat dit bedrag is aangewend om de kasgeldlening te verlagen en/of toe te voegen aan de liquide middelen.

Bestemmingsreserve Farmaceutisch Centrum

Dit is een reserve voor het te bouwen Farmaceutisch Centrum. Hierin worden ondergebracht het Farmaceutisch Centrum, apotheek en de goederenontvangst. Deze reserve is gevormd in 2015 en zal worden aangewend vanaf 2017.

Bestemmingsreserve onderzoek NKI

Dit is een reserve voor innovatieve projecten binnen het research domein.

Algemene en overige reserves

	Saldo per 1 januari 2016	Resultaat-bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31 december 2016
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Algemene reserve AVL	49.178	5.226	4	54.408
Algemene reserve NKI	2.634	464	0	3.099
Overige reserves	4.572	82	0	4.653
Totaal algemene en overige reserves	<u>56.384</u>	<u>5.772</u>	<u>4</u>	<u>62.160</u>

Het resultaat van de Stichting is toegevoegd aan het eigen vermogen. Het totale resultaat betreft het netto resultaat toekomend aan de instelling.

De algemene reserves zijn geormerkte gelden ten behoeve van de zorg / onderzoek.

.

Minderheidsbelang

	Saldo per 1 januari 2016	Resultaat-bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31 december 2016
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Aandeel van derden	<u>3.393</u>	<u>86</u>	<u>0</u>	<u>3.479</u>

Het minderheidsbelang betreft het 49% aandeel van M.C. Slotervaart B.V. in Di-AcetylM B.V.

Overzicht van het totaalresultaat van de instelling

	2016	2015
	x € 1.000	x € 1.000
Geconsolideerde netto-resultaat (na belastingen) toekomend aan de instelling	6.189	4.514
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen van de instelling als onderdeel van het groepsvermogen	0	-69
Totaal mutatie eigen vermogen van de instelling	6.189	4.445

Aansluiting geconsolideerd-enkelvoudig vermogen 31 december

	Eigen vermogen 31-12-2016	Eigen vermogen 31-12-2015	Mutatie
	x €1.000	x €1.000	x €1.000
Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis	81.907	75.796	6.111
Enkelvoudig vermogen	81.907	75.796	6.111
Van Leeuwenhoek Kliniek voor speciale behandeling	1.319	1.330	-11
AmbTU B.V.	107	15	92
NLADF	9.227	9.228	-1
Minderheidsbelang	3.479	3.393	86
Groepsvermogen	96.040	89.761	6.278

9. Voorzieningen

	31-12-2016	31-12-2015
	x € 1.000	x € 1.000
Voorziening transitievergoeding	1.317	0
Jubileum uitkeringen	973	960
Voorziening PLB uren	370	402
Voorziening langdurige zieken	44	0
Totaal voorzieningen	2.704	1.362

	Saldo per 1 januari 2016	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31 december 2016
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Voorziening transitievergoeding	0	1.317	0	0	1.317
Jubileum uitkeringen	960	92	-121	42	974
Voorziening PLB uren	402	7	-40	0	369
Voorziening langdurige zieken	0	44	0	0	44
Totaal voorzieningen	1.362	1.460	-161	42	2.704

Toelichting in welke mate de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-12-2016
	x €1.000
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	488
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	2.216

Voorziening transitievergoeding

Iedere medewerker die 2 jaar of langer in dienst is, heeft recht op een transitievergoeding als de arbeidsovereenkomst wordt beëindigd of niet verlengd wordt door het instituut. De vergoeding komt overeen met 1/6 maandsalaris, inclusief vakantietoeslag en eindejaarsuitkering, per gewerkt half jaar.

De voorziening transitievergoeding voor de medewerkers aangesteld op NKI researche projecten, die op 31 december 2016 langer dan 2 jaar in dienst zijn, bedraagt €1,32 miljoen.

Jubileum uitkeringen

De voorziening verwachte jubileum uitkeringen is een voorziening voor medewerkers, die in de toekomst recht hebben op een jubileum uitkering. Bij deze voorzieningen is rekening gehouden met een percentage verloop van medewerkers van 10% en een CAO stijging van 1,25%. Dit bedrag is contant gemaakt tegen de huidige rentevoet van 0,34%. Een lagere rentevoet ultimo 2016 ten opzichte van 2015 en een lagere inschatting van een CAO stijging is de oorzaak van de vrijval.

Voorziening PLB uren

De voorziening persoonlijk levensfase budget (PLB) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+. Het persoonlijk budget levensfase kwalificeert als een beloning met opbouw van rechten. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren PLB-uren. De berekening is gebaseerd op de CAO-bepalingen, blijfkans, leeftijd en resterende dienstjaren tot het bereiken van de 55-jarige leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 0,34%.

Voorziening langdurige zieken

Voor langdurig zieke projectmedewerkers (langer dan 3 maanden ziek) die niet vanuit subsidiegevers worden gefinancierd is een voorziening gevormd.

10. Langlopende schulden

	31-12-2016	31-12-2015
	x € 1.000	x € 1.000
Schulden aan kredietinstellingen	72.166	78.472
Overige langlopende schulden	12.601	12.945
Participatie AVL Fonds	979	0
Totaal langlopende schulden	85.746	91.417

Overige langlopende schulden

A fonds perdu vooruitontv. bouwdelen	6.071	6.071
Vaststellingsovereenkomst VWS	234	351
Ministerie van VWS	2.457	2.680
Participatie inventaris en instandhouding	271	445
A fonds perdu bouw FWMO	3.140	2.900
Research gedeelte ziekenhuis	428	498
	12.601	12.945

	2016	2015
	x € 1.000	x € 1.000
Stand per 1 januari	98.331	107.360
Bij: nieuwe leningen	1.441	1.061
Af: aflossingen	-7.126	-10.089
Stand per 31 december 2016	92.646	98.332
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	-6.900	-6.916
Stand langlopende schulden per 31 december	85.747	91.417

Toelichting in welke mate de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

	2016	2015
	x € 1.000	x € 1.000
Aflossingsverplichtingen	6.900	6.916
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.)	84.768	91.417
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	46.941	53.247

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage 4.1.9 overzicht langlopende schulden.

De participatie AVL Fonds (ten behoeve van het revalidatie centrum) heeft als hoofdsom €1.000.000, hierop is €13K afgelost en €8K kortlopend verantwoord

De aflossingsverplichtingen zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

De verstrekte zekerheden voor de opgenomen lening bij Deutsche Bank Nederland N.V. luiden als volgt:

- hypothecaire zekerheid op bedrijfsgebouwen en -terreinen;
- pandrecht op de vorderingen;
- pandrecht op de machines en installaties."

De norm die de banken hebben gesteld ten aanzien van de ratio's worden ruim gehaald. Opgemerkt dient te worden dat het hier gaat om de ratio's zoals die gelden voor de Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis aangezien de lening die bij Deutsche Bank Nederland N.V. is afgesloten ook op naam van de Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis is aangegaan. De bank vraagt een Debt Service Capacity Ratio van minimaal 1,2, solvabiliteit volgens maatstaf Deutsche Bank van minimaal 15% en een Debt/ EBITDA ratio van maximaal 5,5 op basis van enkelvoudige cijfers van de Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis.

Deutsche Bank hanteert voor het berekenen van de solvabiliteit de volgende formule:

Garantievermogen/ Gecorrigeerd Balanstotaal, waarbij de definities als volgt zijn opgesteld:

"Garantievermogen": het eigen vermogen (bestaande uit het geplaatste en gestorte kapitaal, het collectief gefinancierd gebonden vermogen, het niet collectief gefinancierd vrij vermogen en overige reserves (inclusief de verdeelde resultaten (winsten en/of verliezen) over voorgaande boekjaren en het onverdeelde resultaat (winst dan wel verlies) over het lopende boekjaar)), vermeerderd met de (mede) jegens Deutsche Bank achtergestelde vorderingen van derden dan wel aandeelhouders, verminderd met de immateriële activa, verminderd met de actieve belastinglatenties (vorderingen), verminderd met de verminderd met de vorderingen op aandeelhouders/directie en (minderheids-) deelnemingen en groepsmaatschappijen en verbonden partijen.

"Gecorrigeerde Balanstotaal": het totaalbedrag van de balans verminderd met de immateriële activa, verminderd met de actieve belasting latenties (vorderingen), verminderd met de vorderingen op aandeelhouders/directie en groepsmaatschappijen en verbonden partijen. Deze berekeningen wijkt af van de berekening die de stichting zelf hanteert namelijk EV/TV.

11. Kortlopende schulden

	31-12-2016	31-12-2015
	x € 1.000	x € 1.000
Onderhanden werk projecten	54.820	49.867
Schulden aan kredietinstellingen	0	27.395
Crediteuren	15.422	14.492
Aflossingsverplichtingen	6.900	6.916
Belastingen en premies sociale verzekeringen	8.416	7.078
Schulden terzake van pensioenen	732	567
Participatie AVL Fonds	19	421
Nog te betalen aan Stichting Fondsen NKI	834	0
Nog te betalen aan Stichting Fonds voor Wetenschappelijk Medisch Onderzoek	1.317	0
Onderhandenwerk klinische studies AmBTU	0	300
Nog te betalen investeringen	1.052	1.254
Permanent voorschot KWF Kankerbestrijding	900	900
Nog te betalen projectfinanciering	17.279	18.614
Overige nog te betalen en vooruitontvangen posten	8.898	10.429
Overige personele kosten	1.860	1.757
Interest leningen	613	656
PLB uren	11.032	8.182
Vakantiegeld	5.527	5.250
transporteren	135.621	154.078

	31-12-2016	31-12-2015
	x € 1.000	x € 1.000
Transport	135.621	154.078
Vakantiedagen	1.981	2.379
Nog te ontvangen inkoopfacturen	511	692
Totaal overige kortlopende schulden	138.113	157.149

De totale kortlopende schulden zijn gedaald met €19,04 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door de afname van de schulden aan kredietinstellingen €27,4 miljoen en de stijging van het onderhanden werk projecten met €4,95 miljoen.

Voor het verloop van het onderhanden werk projecten verwijzen wij u naar bijlage 4.1.8.
 Het onderhanden werk projecten betreft per saldo een credit post en kan als volgt worden gesplitst:
 Nog te ontvangen €11,25 miljoen
 Vooruitontvangen €66,07 miljoen.

12. Financiële instrumenten

Algemeen

De instelling maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

De instelling handelt niet in deze financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn voor circa 75% geconcentreerd bij drie grote verzekeraars. Het maximale bedrag aan kredietrisico bedraagt €11 miljoen.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De instelling heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

13. Niet in de balans opgenomen regelingen

In het kader van de bedrijfsvoering komt het voor dat patiënten, bezoekers en medewerkers menen schade te hebben opgelopen door handelen van de Stichting Het Nederlands Kanker Instituut Antoni van Leeuwenhoek en daarvoor een vergoeding wensen. Voor situaties waarbij Stichting Het Nederlands Kanker Instituut Antoni van Leeuwenhoek aansprakelijk gesteld wordt heeft Stichting Het Nederlands Kanker Instituut Antoni van Leeuwenhoek een verzekering afgesloten waarbij sprake is van een beperkt eigen risico.

Er zijn bij de Raad van Bestuur geen materieel significante claims van derden bekend die een extra risico opleveren anders dan binnen de huidige werkwijze verantwoord en specifiek benoemd in de jaarrekening.

Obligoverplichting Waarborgfonds voor de Zorgsector

Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis is deelnemer van het Waarborgfonds voor de Zorgsector. Deelnemers aan dit fonds moeten bij onvoldoende risicovermogen in dit fonds een obligo betalen van maximaal 3% van de lopende geborgde leningen.

De boekwaarde van de per 31 december 2016 geborgde leningen bedraagt €46,72 miljoen.

De maximale obligoverplichting bedraagt daarmee €1,4 miljoen.

Mogelijk komen er nog meerwerkkosten betreffende asbestsanering bouwdeel G van €215 K

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument (mbi) kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het macrokader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Voor 2016 is het mbi-omzetplafond door de NZa vastgesteld op €21.049 miljoen (prijsniveau 2015).

Bij het opstellen van de jaarrekening 2016 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2016. Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni Van Leeuwenhoek is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht.

Verpanding van vorderingen

Via de tripartite overeenkomst tussen zorgverzekeraar Menzis, de Deutsche Bank en NKI-AVL is overeengekomen dat:

- (i) de vorderingen vatbaar zijn voor overdracht en dat een recht van pand op de vorderingen kan worden gevestigd;
- (i.i.) dat de vorderingen ten gunste van de bank mogen worden verpand.

Verplichtingen voortvloeiend uit afgesloten contracten met leveranciers.

< 1 jaar: €5,9 miljoen

> 1 jaar: €3,9 miljoen

> 5 jaar: €0,9 miljoen

Verplichting voortkomend uit erfpacht.

< 1 jaar: €84.400

> 1 jaar: €337.500

> 5 jaar: €1,9 miljoen

PLB Uren

Uit hoofde van de CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+ ontvangt de werknemer die op 31 december 2009 tussen de 50 en 60 jaar oud is jaarlijks extra PLB uren. De hieruit voortvloeiende verplichting bedraagt per 31-12-2016 € 2,68 miljoen.

4.1.6 MUTATIEOVERZICHT MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en - terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering	Totaal
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Stand per 1 januari 2016					
- aanschafwaarde	222.098	36.950	79.950	16.953	355.950
cum. herw.	0	0	0	0	0
cum. afschr.	-81.089	-14.925	-41.839	0	-137.854
Boekwaarde per 1 januari 2016	141.009	22.025	38.111	16.953	218.096
Mutaties					
- investeringen	7.762	4.102	11.699	2.787	26.350
- afschrijvingen	-9.131	-2.791	-11.198	0	-23.120
- AW Overh. act.	11.889	487	0	0	12.376
- Afs. Overh. act.	-12.376	0	0	0	-12.376
Gereed gekomen OHW	0	0	0	-3.064	-3.064
<i>-terugname geheel afgeschreven activa</i>					
aanschafwaarde	-13.997	0	-6.119	0	-20.116
cum. afschr.	13.997	0	6.119	0	20.116
	-1.856	1.798	501	-277	166
<i>-desinvesteringen</i>					
aanschafwaarde	0	0	-134	0	-134
cum. afschr.	0	0	134	0	134
per saldo	0	0	0	0	0
Mut. boekw.	-1.856	1.798	501	-277	166
Stand per 31 december 2016					
- aanschafwaarde	227.750	41.539	85.397	16.675	371.361
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	-88.599	-17.716	-46.785	0	-153.100
	139.152	23.823	38.612	16.675	218.261
Afschrijvingspercentage	2-10%	5-10%	10-20%	0%	

Door een wijziging in een enkelvoudige jaarrekening 2015, die reeds was meegeconsolideerd, wijkt de boekwaarde op 1 januari 2016 met €92K af.

4.1.7 SPECIFICATIE FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen	St.kapitaal Antoni van Leeuwenhoek Foundation	Overige vorderingen	Totaal
	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000
Stand per 1 januari	41	20	5.608	5.669
Verstrekke lening	0	0	46	46
Ontvangen dividend / aflossing leningen	0	0	-1.841	-1.841
Boekwaarde per 31 december	<u>41</u>	<u>20</u>	<u>3.813</u>	<u>3.874</u>

4.1.8 SPECIFICATIE ULTIMO BOEKJAAR ONDERHANDEN PROJECTEN (PASSIVA)

(inclusief klinische studies gefinancierde projecten)

	31-12-2016	31-12-2015
	x €1.000	x €1.000
Stand onderhanden projecten per 1 januari	49.867	45.095
Kosten projecten	-33.637	-33.631
Kosten Klinische studies	-4.410	-3.931
Mutatie voorziening onderhanden projecten	354	-87
Subtotaal	<u>12.174</u>	<u>7.446</u>
Ontvangen projectfinanciering	35.676	34.881
Ontvangen klinische studies	6.970	7.540
Totaal onderhanden projecten ultimo boekjaar	<u>54.820</u>	<u>49.867</u>
Mutatie onderhanden projecten	4.953	49.867
Specificatie totaal onderhanden projecten		
Projecten waarbij de projectkosten kleiner zijn dan de tot balansdatum ontvangen projectfinanciering	66.066	60.485
Projecten waarbij de projectkosten groter zijn dan de tot balansdatum ontvangen projectfinanciering	-11.246	-10.618
Totaal onderhanden projecten ultimo boekjaar	<u>54.820</u>	<u>49.867</u>

De kosten van de projecten betreffen de kosten die verantwoord zijn op de lopende projecten of kosten verantwoord op de in het betreffende jaar afgesloten projecten. Het gaat hier om de personeelskosten, materiële kosten en reis- en verblijfskosten. De projectkosten zijn gesplitst naar het type project, trial of klinische research project. De mutatie voorziening OHW geeft de mutatie weer in de voorziening die getroffen is voor projecten die op een 5-jaars termijn naar verwachting met een tekort sluiten.

De ontvangsten van de projecten zijn de inkomsten die verantwoord zijn op de lopende projecten of inkomsten verantwoord op de in het betreffende jaar afgesloten projecten. Het gaat om sponsor/subsidie gelden. De ontvangsten zijn gesplitst naar het type project, klinisch of klinische research project verantwoord.

4.1.9 Overzicht langlopende schulden ultimo 2016

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke-rente	Restschuld 31 december 2015	Nieuwe leningen in 2016	Aflossing in 2016	Restschuld 31 december 2016	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2016	Aflossingswijze	Aflossing 2017	Gestelde zekerheden
		x € 1.000			%	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000			x € 1.000	
BNG	23-08-2005	10.000	20		3,43	4.875	0	500	4.375	1.875	9	Lineair	500	WFZ
BNG	23-08-2005	10.000	20		3,47	4.875	0	500	4.375	1.875	9	Lineair	500	WFZ
BNG	05-10-2005	10.000	40		3,56	7.500	0	250	7.250	6.000	29	Lineair	250	WFZ
BNG	05-10-2005	10.000	40		3,50	7.500	0	250	7.250	6.000	29	Lineair	250	WFZ
BNG	31-12-2013	20.000	11		3,33	16.000	0	2.000	14.000	4.000	8	Lineair	2.000	Hypotheek
BNG	10-07-2011	25.000	18		3,86	19.444	0	1.388	18.056	11.111	13	Lineair	1.389	WFZ
ASN Bank	03-08-2011	7.499	18		3,80	5.833	0	416	5.417	3.330	13	Lineair	417	WFZ
Deutsche Bank	01-09-2014	20.000	7		3,68	18.750	0	1.000	17.750	12.750	5	Lineair	1.000	Hypotheek
A fonds perdu vooruitontv. bouwdelen	31-12-2010	6.071	-		-	6.071	0	0	6.071	0	-	Niet van toepassing	0	Niet van toepassing
Vaststellingsovereenkomst VWS	22-07-2015	468	-		-	468	0	117	351	0	-	Lineair	117	Geen
Ministerie van VWS	01-01-1979	3.127	-		-	2.903	0	223	2.680	0	-	Niet van toepassing	223	Niet van toepassing
Participatie inventaris en instandhouding	31-12-2014	549	-		-	492	16	234	274	0	-	Niet van toepassing	3	Niet van toepassing
A fonds perdu bouw FWMO	31-12-2013	3.196	-		-	3.051	424	163	3.312	0	-	Niet van toepassing	172	Niet van toepassing
Research gedeelte ziekenhuis	01-01-1974	640	-		-	569	0	71	498	0	-	Niet van toepassing	71	Niet van toepassing
Schuld participatie AVL fonds	31-12-2016	0	-		-	0	1.000	13	987	0	-	Niet van toepassing	8	Niet van toepassing
TOTAAL						98.331	1.441	7.125	92.646	46.941			6.900	

4.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

4.1.10.1 GESEGMENTEERDE RESULTATENREKENING OVER 2016

SEGMENT Antoni van Leeuwenhoek

	2016		2015	
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
BEDRIJFOPBRENGSTEN:				
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	224.191		195.431	
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdzorg)	8.437		7.689	
Overige bedrijfsopbrengsten	10.229		10.775	
Som der bedrijfsopbrengsten		242.857		213.895
BEDRIJFSLASTEN:				
Personeelskosten	119.891		107.946	
Afschrijvingen op materiële vaste activa	15.401		15.646	
Overige bedrijfskosten	101.001		83.506	
Som der bedrijfslasten		236.293		207.098
BEDRIJFSRESULTAAT		6.564		6.797
Financiële baten en lasten		-2.518		-2.598
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING		4.046		4.199
Aandeel in het resultaat van deelnemingen		96		-76
RESULTAAT BOEKJAAR		4.142		4.123

RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat is als volgt verdeeld:

	2016		2015	
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Toevoeging/(onttrekking):				
Bestemmingsreserve innovatieve projecten		-1.083		-35
Algeme reserve AVL		5.225		4.158
		4.142		4.123

SEGMENT Het Nederlands Kanker Instituut

	2016		2015	
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
BEDRIJFOPBRENGSTEN:				
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdzorg)	33.431		33.296	
Overige bedrijfsopbrengsten	52.511		51.860	
Som der bedrijfsopbrengsten		85.942		85.156
BEDRIJFSLASTEN:				
Personeelskosten	53.818		52.457	
Afschrijvingen op materiële vaste activa	5.757		6.680	
Overige bedrijfskosten	24.132		25.305	
Som der bedrijfslasten		83.707		84.442
BEDRIJFSRESULTAAT		2.235		714
Financiële baten en lasten		-270		-289
RESULTAAT BOEKJAAR		1.965		425

RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat is als volgt verdeeld:

	2016		2015	
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Toevoeging				
Bestemmingsreserve onderzoek NKI		1.500		0
Algemene en overige reserves		465		425
		1.965		425

BATEN

14. Opbrengsten zorgprestaties

	2016	2015
	x € 1.000	x € 1.000
Opbrengsten zorgverzekeringswet	196.172	165.866
Beschikbaarheidsbijdragen Zorg	25.104	24.425
Overige zorgprestaties	3.012	5.286
	<u>224.288</u>	<u>195.577</u>

De stijging van de opbrengsten Zorgverzekeringswet vindt zijn oorzaak in een hogere productie.

Het betreft hier de omzet DBC zorgproducten, dure- en weesgeneesmiddelen, orale oncolytica en IC dagen. De dure- en weesgeneesmiddelen laten een stijging zien van €19,6 miljoen. De omzet DBC zorgproducten B-segment is gestegen met €10,8 miljoen.

Vanaf 2016 vallen de verrichtingen poli familiale tumoren ook onder de opbrengsten zorgproducten. Deze werden tot en met 2015 verantwoord onder de overige zorgprestaties. Als gevolg hiervan is een daling te zien bij de overige zorgprestaties.

De beschikbaarheidsbijdrage medisch specialistische zorg stijgt licht met €0,68 miljoen.

De opbrengst overige zorgprestaties betreffen de verrichtingen in opdracht van andere instellingen (WDS) voor Nucleaire geneeskunde, Pathologie en de opbrengsten bijzondere tandheelkunde.

15. Subsidies

	2016	2015
	x € 1.000	x € 1.000
Subsidie Fonds Ziekenhuizen Opleiding	1.227	1.200
Subsidie Kwaliteitsimpuls Ziekenhuiszorg	1.715	1.677
Subsidie opleiding Advanced Nursing Practice en Physician Assistant	208	142
Subsidies opleidingsfonds Arts In Opleiding tot Specialist	5.287	4.671
Subsidie Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	17.331	17.208
Subsidie KWF Kankerbestrijding	16.100	16.089
	<u>41.868</u>	<u>40.987</u>

De subsidieregeling kwaliteitsimpuls ziekenhuiszorg is bedoeld voor:

- de inrichting van interne en externe opleidingen voor personeel;
- studiebegeleiding van medewerkers in opleiding;
- de vervanging van medewerkers in opleiding;
- het gebruik van specifieke opleidingsfaciliteiten.

De subsidieregeling kwaliteitsimpuls personeel ziekenhuiszorg geldt voor 4 jaar, van 2014-2017.

De doelsubsidie van het KWF is bepaald aan de hand van de gemiddelde opbrengsten van de stichting KWF kankerbestrijding, over de jaren 2012 tot en met 2014, onder aftrek van de opbrengsten Alpe d'Huzes en de opbrengsten van de samenwerkingen. Over het gemiddelde per jaar ontvangt het NKI een percentage van 14%. Het jaarbedrag is in het contract over de jaren 2015 tot en met 2019 gemaximeerd op €16,1 miljoen.

16. Overige bedrijfsopbrengsten

	2016	2015
	x € 1.000	x € 1.000
Opbrengst tweede geldstroom	15.776	21.311
Opbrengst derde geldstroom	3.725	3.504
Opbrengst derde geldstroom KWF projecten	11.099	8.984
Opbrengst vierde geldstroom	5.860	3.914
	<u>36.460</u>	<u>37.713</u>
Klinische studies	6.588	3.911
Overige project opbrengsten	1.182	4.080
	<u>7.770</u>	<u>7.991</u>
Overige opbrengsten	15.193	12.916
Opbrengst doorberekende personeelskosten	2.182	5.207
Opbrengsten groepsmaatschappijen	3.687	3.774
	<u>65.292</u>	<u>67.601</u>

De overige bedrijfsopbrengsten nemen af met €2,3 miljoen ten opzichte van 2015. Veroorzaakt door daling in de opbrengsten onderzoeksprojecten €1,25 miljoen en overige project opbrengsten en klinische studies €0,22 miljoen. De daling in onderzoeksprojecten wordt verklaard door een daling in de opbrengsten 2de geldstroom €5,5 miljoen veroorzaakt door een daling in de NWO ontvangsten. Tegenover de daling in de 2de geldstroom staat een stijging van de KWF project opbrengsten met €2,1 miljoen. De opbrengsten in de 4de geldstroom zijn eveneens gestegen €1,95 miljoen, veroorzaakt door meer projecten en hogere opbrengsten. De daling in de overige project opbrengsten en klinische studies van €0,22 miljoen, bestaat uit een stijging in de klinische studie van €2,68 miljoen en een daling in de overige project opbrengsten van €2,90 miljoen. De stijging in de klinische studie wordt veroorzaakt door de stijging in het aantal klinische studies.

De overige opbrengsten betreft de doorbelasting research materiaal, opbrengst restaurant, doorbelasting medicijnen, bijdrage Stichting Fondsen NKI, diverse giften en een nabetaling van royalties over de periode 1991-2014.

LASTEN

17. Personeelskosten

	2016	2015
	x € 1.000	x € 1.000
Lonen en salarissen	131.414	123.416
Sociale lasten	18.629	15.667
Pensioenlasten	10.598	9.948
Overige personeelskosten	7.221	6.648
	<u>167.862</u>	<u>155.679</u>
Personeel niet in loondienst	6.119	7.305
	<u>173.981</u>	<u>162.984</u>

De totale personeelskosten zijn gestegen met €11,0 miljoen, zijnde 6,7%. Deze zijn voor een belangrijk deel gestegen door de toename van het aantal fulltime eenheden met 115, oftewel 5,2%.

In 2016 is een uitbetaling verwerkt van onregelmatigheidstoeslag (ORT) over vakantiedagen over de periode 2012 tot en met 2015. Deze betaling is in 2016 gedaan aan een groep verpleegkundigen en bedraagt €430.341.

Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:

	2016	2015
Ondersteunende medewerkers	553	527
Projectmedewerkers	483	488
Kliniek	986	891
Radiotherapie	254	254
Apotheek	49	50
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>2.325</u>	<u>2.210</u>

De specificatie van het aantal personeelsleden over 2015 is aangepast om de vergelijkbaarheid met de cijfers van 2016 mogelijk te maken.

De verdeling van het aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden is als volgt :

Personeel in loondienst : 2.272 (2015: 2.166)
 Personeel doorbelast binnen de groep: 5 (2015: 11)
 Personeel niet in loondienst: 48 (2015: 32)

18. Afschrijvingen op materiële vaste activa

	2016	2015
	x € 1.000	x € 1.000
Immateriële vaste activa	0	1.887
Materiële vaste activa	23.120	22.550
Vrijval a fonds perdu / beschikbaarheidsbijdrage kapitaallasten	-1.345	-1.646
Totaal afschrijvingen	<u>21.775</u>	<u>22.791</u>

De specificatie wijkt af ten opzichte van de MVA-bijlage 4.1.15. welke ontstaat door de bijdrage ad €1,35 miljoen vanuit de vrijval a fonds perdu en de beschikbaarheidsbijdrage kapitaallasten.

19. Overige bedrijfskosten

	2016	2015
	x € 1.000	x € 1.000
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	6.537	5.729
Algemene kosten	13.697	11.830
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	100.292	82.940
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	2.876	3.106
- Energiekosten gas	1.281	1.401
- Energiekosten stroom	892	2.599
- Energie transport en overig	39	355
Subtotaal onderhoud en energie	<u>5.088</u>	<u>7.461</u>
Huur en leasing	231	925
Overige lasten	772	2.421
Totaal overige bedrijfskosten	<u>126.617</u>	<u>111.306</u>

De totale overige bedrijfskosten stijgen met €15,31 miljoen.

De voedingsmiddelen en hotelmatige kosten stijgen de de kosten van voeding (€0,1 miljoen), kosten meubilair (€0,2 miljoen) en de kosten van schoonmaak door derden stijgen met €0,3 miljoen.

De algemene kosten stijgen met name door hogere kosten van computerbenodigheden en kosten software (€2 miljoen) hogere kosten assurantie (€0,37 miljoen).

De patiënt- en bewonersgebonden kosten stijgen met name door de dure- en weesgeneesmiddelen en door onderhoud medische inventaris en instrumentarium.

De energiekosten stroom dalen door een reservering die in 2015 is opgenomen voor een nabetaling over meerdere jaren.

20. Financiële baten en lasten

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	x € 1.000	x € 1.000
Rentebaten leningen u/g	264	434
Correctie btw 2010-2013	0	14
Rente rekening-courant	0	81
Overige opbrengsten financiële vaste activa en effecten	197	221
Rentebaten lopende rekening Bank	1	3
Subtotaal financiële baten	<u>462</u>	<u>753</u>
Interest langlopende schulden	-3.122	-3.292
Interest banken lopende rekeningen	-73	-193
Subtotaal financiële lasten	<u>-3.195</u>	<u>-3.485</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>-2.733</u></u>	<u><u>-2.732</u></u>

21. Belastingen

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	<u>x € 1.000</u>	<u>x € 1.000</u>
Vennootschapsbelasting	-66	63

De vennootschapsbelasting komt voort uit de vennootschapsbelastingplichtige entiteiten: Biomed Oncologie Beheer B.V., Di-AcetyIM B.V. en Stichting AmBTU.

22. Aandeel in het resultaat van deelnemingen

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	<u>x € 1.000</u>	<u>x € 1.000</u>
Aandeel derden Di-AcetyIM B.V.	-86	99

In de deelneming Biomed Oncologie Beheer B.V. is het 51% aandeel van Di-AcetyIM B.V. opgenomen. Het aandeel van derden betreft het 49% belang van MC Slotervaart B.V.

Het positieve resultaat van €176.000 is verdeeld over Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek ziekenhuis voor 51% en MC Slotervaart B.V. voor 49%.

23. WNT-VERANTWOORDING 2016 STICHTING HET NEDERLANDS KANKER INSTITUUT-ANTONI VAN LEEUWENHOEKZIEKENHUIS

Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor Stichting Het Nederlands Kanker Instituut-Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis is € 229.043, Sectorzorg klasseindeling V. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Bedragen x €1	R.H. Medema	E.E. Voest	M.E. van der Meer
Functiegegevens	Voorzitter Raad	Lid Raad	Lid Raad
	van Bestuur	van Bestuur	van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/3 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	nee	nee	nee
	-	-	-
Beloning	204.077	205.988	160.754
Belastbare onkostenvergoedingen	8.338	8.338	6.948
Beloningen betaalbaar op termijn	15.820	15.820	13.007
<i>Subtotaal</i>	<u>228.235</u>	<u>230.146</u>	<u>180.709</u>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	<u>882</u>	<u>882</u>	<u>880</u>
Totaal bezoldiging 2016	<u><u>227.353</u></u>	<u><u>229.264</u></u>	<u><u>179.829</u></u>
Verplichte motiveringen indien overschrijding	PM	PM	PM
Gegevens 2015			
Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)	1,0	1,0	
Beloning	205.121	205.121	-
Belastbare onkostenvergoedingen	8.338	8.338	-
Beloningen betaalbaar op termijn	15.584	15.584	-
Totaal bezoldiging 2015	<u><u>229.043</u></u>	<u><u>229.043</u></u>	<u><u>-</u></u>

Op R.H. Medema en E.E. Voest is het overgangsrecht van toepassing.

Stichting Het Nederlands Kanker Instituut-Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis te Amsterdam

Voor elke hierboven vermelde onverschuldigde betaling is een vordering ingesteld die apart is opgenomen bij de overige vorderingen.

Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x €1	T. de Swaan	G.H. Blijham	J.H.J. Hoeijmakers
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
	RvT	RvT	RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
	-	-	-
Beloning	8.998	5.999	5.999
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
<i>Subtotaal</i>	<u>8.998</u>	<u>5.999</u>	<u>5.999</u>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging 2016	<u><u>8.998</u></u>	<u><u>5.999</u></u>	<u><u>5.999</u></u>
Verplichte motiveringen indien overschrijding	PM	PM	PM
Gegevens 2015			
Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Beloning	8.998	5.999	9.999
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	602
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal bezoldiging 2015	<u><u>8.998</u></u>	<u><u>5.999</u></u>	<u><u>10.601</u></u>

Bedragen x €1	E.H. Swaab	M.J. van Mourik
Functiegegevens	Lid	Lid
	RvT	RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
	-	-
Beloning	5.999	5.999
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
<i>Subtotaal</i>	<u>5.999</u>	<u>5.999</u>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totaal bezoldiging 2016	<u><u>5.999</u></u>	<u><u>5.999</u></u>
Verplichte motiveringen indien overschrijding	PM	PM
Gegevens 2015		
Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Beloning	5.999	5.999
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
Totaal bezoldiging 2015	<u><u>5.999</u></u>	<u><u>5.999</u></u>

E. Smeets en L.J. Hijmans van den Bergh waren heel 2015 en 2016 lid van de Raad van Toezicht, deze leden hebben geen beloning of vergoeding ontvangen.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2016 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2016 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de Wet openbaarmaking publieke topinkomens (WOPT) of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden. In de geconsolideerde entiteiten is geen sprake van medewerkers die onder de WNT richtlijnen vallen.

Onder de WNT geldt een rapportage verplichting (op functie) in de jaarrekening voor niet - topfunctionarissen, waaronder medisch specialisten, in dienstverband van wie de bezoldiging hoger is dan de algemene bezoldigingsnorm van €179.000 in 2016. Deze functionarissen zijn weergegeven in het volgende overzicht.

3a. Bezoldiging en/of ontsluitkering niet-topfunctionarissen

Volg nr.	Jaar	Functie	In dienst	Uit dienst	Deeltijd-factor %	Bruto inkomen	Voorziening op termijn	Totaal bezoldiging 2016	Totaal bezoldiging 2015
1	2016	medisch specialist	1-8-2009		100,00	182.589	10.891	193.480	201.127
2	2016	Senior Groepsleider	1-1-1988		22,22	44.100	0	44.100	132.657
3	2016	medisch specialist	1-1-2011		80,00	152.250	10.301	162.551	159.473
4	2016	medisch specialist	1-7-2005		90,00	167.457	10.851	178.308	176.433
5	2016	medisch specialist	1-2-1993		100,00	195.665	10.914	206.579	188.924
6	2016	medisch specialist	1-8-1989		66,00	128.080	4.746	132.826	200.245
7	2016	medisch hoofd	17-8-2015		100,00	242.758	10.912	253.670	75.646
8	2016	medisch specialist	17-8-2015		100,00	191.798	10.916	202.713	71.086
9	2016	medisch specialist	31-12-2013		93,33	188.363	10.153	198.516	210.501
10	2016	medisch specialist	1-5-2006		70,00	129.722	8.671	138.394	137.836
11	2016	medisch specialist	1-11-1999		100,00	177.881	10.871	188.752	181.278
12	2016	medisch specialist	1-2-2014		80,00	147.393	10.261	157.654	133.339
13	2016	medisch specialist	1-12-1994		90,00	176.090	10.906	186.996	200.628
14	2016	medisch specialist	1-8-2000		100,00	190.962	10.899	201.861	176.168
15	2016	medisch specialist	1-1-2005		80,00	140.697	9.753	150.449	149.549
16	2016	medisch specialist	1-1-2013		80,00	152.325	10.282	162.607	159.533
17	2016	medisch specialist	16-4-2003		100,00	172.099	10.871	182.970	192.192
18	2016	medisch specialist	1-4-2003		100,00	182.062	10.891	192.953	173.463
19	2016	medisch specialist	1-10-2000		100,00	186.549	10.875	197.424	200.118
20	2016	medisch specialist	1-1-1991		100,00	189.571	10.867	200.438	196.171
21	2016	medisch specialist	1-1-2011		74,17	150.729	8.608	159.336	128.557
22	2016	medisch specialist	1-11-2013		80,00	157.887	9.784	167.672	164.107
23	2016	medisch specialist	1-9-2004		90,00	156.911	10.310	167.220	158.003
24	2016	medisch specialist	18-3-2013		90,00	163.392	10.838	174.230	175.685
25	2016	medisch specialist	1-6-2007		60,00	114.573	7.584	122.158	125.836
26	2016	medisch specialist	1-10-1997		100,00	199.294	11.496	210.789	210.161
27	2016	medisch specialist	1-6-2009		100,00	197.014	10.895	207.909	192.122
28	2016	medisch specialist	1-4-2000		100,00	189.062	10.899	199.961	197.678
29	2016	medisch specialist	1-10-2009		100,00	182.589	10.867	193.456	192.122
30	2016	medisch specialist	1-7-2013		100,00	182.589	10.891	193.480	192.964
31	2016	medisch specialist	1-2-2006		100,00	172.099	10.871	182.970	84.818
32	2016	medisch specialist	17-10-2011		90,00	160.171	10.845	171.016	174.302
33	2016	medisch hoofd	1-9-1988		90,00	181.757	10.912	192.669	192.558
34	2016	medisch specialist	1-4-2015		80,00	152.325	10.301	162.626	116.827
35	2016	medisch specialist	1-7-2010		80,00	175.509	10.344	185.853	160.407
36	2016	medisch specialist	1-4-2007		90,00	160.171	10.845	171.016	174.302
37	2016	medisch specialist	1-8-2009		80,00	152.325	10.301	162.626	160.575
38	2016	medisch specialist	1-3-2002		90,00	153.901	9.761	163.662	152.277
39	2016	medisch specialist	1-11-2012		30,00	61.473	3.781	65.254	60.989
40	2016	medisch specialist	1-10-2013		67,00	121.484	8.340	129.824	128.093
41	2016	medisch specialist	1-4-2015		100,00	181.073	10.889	191.962	100.578
42	2016	medisch specialist	15-9-2000		100,00	182.589	10.891	193.480	195.061
43	2016	medisch specialist	1-2-2006		100,00	174.600	10.862	185.463	189.260
44	2016	medisch specialist	17-2-2003		100,00	172.108	10.869	182.978	183.209
45	2016	medisch specialist	31-12-2013		106,00	192.061	10.883	202.945	200.559
46	2016	medisch specialist	1-11-2009		83,33	147.147	9.025	156.172	142.572
47	2016	medisch specialist	1-8-2011		80,00	157.887	9.784	167.672	165.204
48	2016	medisch specialist	1-7-2006		40,00	76.733	4.868	81.601	81.021
49	2016	medisch specialist	1-12-2011		100,00	172.396	10.871	183.267	182.063

Volg nr.	Jaar	Functie	In dienst	Uit dienst	Deeltijd-factor %	Bruto inkomen	Voorziening op termijn	Totaal bezoldiging 2016	Totaal bezoldiging 2015
50	2016	medisch specialist	1-5-2004		80,00	147.093	9.758	156.851	152.579
51	2016	medisch specialist	1-1-2012		100,00	181.791	10.871	192.662	180.928
52	2016	medisch hoofd	1-3-2015		100,00	198.109	10.916	209.025	163.478
53	2016	medisch specialist	1-2-2014	1-8-2016	80,00	80.342	5.062	85.404	126.824
54	2016	medisch specialist	1-6-1986		100,00	175.708	10.877	186.585	186.894
55	2016	Senior Groepsleider	1-3-2009	30-6-2016	83,33	89.162	4.489	93.651	160.756
56	2016	medisch specialist	1-11-1999		90,00	166.588	10.860	177.448	176.265
57	2016	medisch specialist	1-3-2014		76,92	145.907	9.861	155.768	160.407
58	2016	medisch specialist	1-7-2001		100,00	177.881	10.871	188.752	181.586
59	2016	medisch hoofd	1-5-2002		100,00	181.142	10.884	192.027	194.766
60	2016	medisch specialist	1-1-2015		100,00	311.301	11.154	322.455	304.209
61	2016	medisch specialist	1-10-2009		50,00	90.865	5.955	96.820	96.691
62	2016	medisch specialist	1-10-2010		100,00	177.881	10.866	188.747	182.950
63	2016	medisch specialist	1-4-2007		100,00	225.318	10.964	236.281	251.574
64	2016	medisch specialist	1-3-1987		100,00	206.721	10.935	217.656	207.798
65	2016	medisch specialist	1-10-2007		90,00	167.457	10.860	178.317	176.265
66	2016	medisch hoofd	1-6-1996		100,00	199.909	11.520	211.428	225.667
67	2016	medisch specialist	1-4-1996		100,00	182.589	10.891	193.480	192.879
68	2016	medisch specialist	1-10-2014		85,00	148.580	10.296	158.877	145.958
69	2016	medisch specialist	1-8-2005		80,00	152.325	10.301	162.626	160.575
70	2016	medisch hoofd	1-7-2010		100,00	209.576	10.936	220.512	219.599
71	2016	medisch specialist	1-9-2011		96,83	181.137	10.893	192.030	191.170
72	2016	medisch specialist	1-12-1995		40,00	82.743	4.863	87.606	177.110
73	2016	medisch specialist	1-1-2010	31-12-2016	60,00	191.998	7.202	199.200	219.238
74	2016	medisch specialist	1-4-2015		87,33	153.135	10.311	163.446	116.827
75	2016	medisch specialist	11-04-2016		60,00	73.208	5.088	78.296	0
76	2016	medisch specialist	1-3-2014		80,00	147.596	9.702	157.298	124.426
77	2016	medisch hoofd	1-8-2008		80,00	152.325	10.301	162.626	160.407
78	2016	medisch specialist	1-1-1996		100,00	210.074	10.938	221.012	218.697
79	2016	medisch specialist	1-10-2011		60,00	100.772	7.031	107.803	106.302
80	2016	medisch specialist	15-9-1999		90,00	183.481	10.889	194.370	174.302
81	2016	medisch specialist	1-2-2014		80,00	152.325	10.301	162.626	160.588
82	2016	medisch specialist	1-7-2006		100,00	182.589	10.891	193.480	192.122
83	2016	medisch specialist	1-1-2012		90,00	157.213	10.312	167.525	170.326
84	2016	medisch specialist	1-1-2008		40,00	76.733	4.868	81.601	80.984
85	2016	medisch specialist	18-8-2009		90,00	159.829	10.303	170.132	144.652

24. Honoraria accountant

De honoraria van de accountant over 2016 zijn als volgt:

	2016	2015
	x € 1.000	x € 1.000
1. Controle van de jaarrekening	162	150
2. Overige controlewerkzaamheden	39	0
4. Controle werkzaamheden projecten	71	31
Totaal honoraria accountant	<u>272</u>	<u>181</u>

De accountantskosten zijn opgenomen op basis van factuurstelsel.

25. Transacties met verbonden partijen

Transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders is opgenomen onder punt 23.

4.1.11 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2016
(na resultaatbestemming)

		31 december 2016		31 december 2015	
		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
ACTIVA					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	(26)	214.954		214.105	
Financiële vaste activa	(27)	7.126		7.604	
Totaal vaste activa			222.080		221.709
Vlottende activa					
Vorraden	(28)	4.773		2.837	
Onderhanden werk uit hoofde van DBC-zorgproducten	(29)	4.833		1.133	
Debiteuren en overige vorderingen	(30)	52.340		84.429	
Obligaties	(31)	4.060		4.784	
Liquide middelen	(32)	20.810		10.366	
Totaal vlottende activa			86.816		103.549
Totaal activa			308.896		325.258
PASSIVA					
Eigen vermogen (33)					
Kapitaal		3.044		3.044	
Bestemmingsreserves		21.357		20.940	
Algemene en overige reserves		57.506		51.812	
Totaal eigen vermogen			81.907		75.796
Vorzieningen	(34)		2.704		1.362
Langlopende schulden	(35)		85.505		91.049
Kortlopende schulden					
Overige kortlopende schulden	(36)		138.778		157.052
Totaal passiva			308.896		325.258

4.1.12 ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2016

		2016		2015	
		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
BEDRIJFOPBRENGSTEN					
Opbrengsten zorgprestaties	(37)	224.191		195.431	
Subsidies	(38)	41.869		40.984	
Overige bedrijfsopbrengsten	(39)	62.739		62.635	
Som der bedrijfsopbrengsten			328.799		299.050
BEDRIJFSLASTEN					
Personeelskosten	(40)	173.709		160.403	
Afschrijvingen op materiële vaste activa	(41)	21.158		22.326	
Overige bedrijfskosten	(42)	125.132		108.811	
Som der bedrijfslasten			319.999		291.540
BEDRIJFSRESULTAAT			8.800		7.510
Financiële baten en lasten	(43)		-2.789		-2.886
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING			6.011		4.624
Aandeel in het resultaat van			96		-76
RESULTAAT BOEKJAAR			6.107		4.548

RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat is als volgt verdeeld:

		2016		2015	
		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Toevoeging/(onttrekking):					
Dotatie bestemmingsfondsen		417		-35	
Algemene reserve AVL		5.226		4.158	
Algemene reserve NKI		464		425	
			6.107		4.548

4.1.13 GRONDSLAGEN VAN WAARDERINGEN EN RESULTAATBEPALING ENKELVOUDIGE JAARREKENING

4.1.13.1 ALGEMEEN

De enkelvoudige jaarrekening maakt deel uit van de jaarrekening 2016 van de Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis. Voor zover posten uit de enkelvoudige balans en de enkelvoudige winst - en - verliesrekening hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst - en verliesrekening.

4.1.13.2 AFWIJINGEN IN WAARDERINGSGRONDSLAGEN ENKELVOUDIGE JAARREKENING

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en winst - en verliesrekening.

Deelneming in groepsmaatschappijen

In de enkelvoudige balans worden deelnemingen in groepsmaatschappijen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de van de nettovermogenswaarde. Zie voor een uitwerking hiervan de grondslagen in de geconsolideerde jaarrekening.

Resultaat deelneming

Het aandeel in het resultaat van de ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de onderneming in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen ondernemingen en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

4.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans niet afwijken van de geconsolideerde balans zijn deze hierna niet nader toegelicht en wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

ACTIVA

26. Materiële vaste activa

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	x € 1.000	x € 1.000
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	136.986	138.503
Machines en installaties	23.523	21.626
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	37.771	37.025
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	16.675	16.951
Totaal materiële vaste activa	<u>214.954</u>	<u>214.105</u>

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	x €1.000	x €1.000
Boekwaarde per 1 januari	214.106	194.709
Bij: investeringen	26.293	41.227
Af: afschrijvingen	-22.381	-21.831
Gereed gekomen OHW	-3.064	0
Bij: aanschafwaarde overheveling activa	12.376	0
Af: afschrijving overheveling activa	-12.376	0
Boekwaarde per 31 december	<u>214.954</u>	<u>214.105</u>

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van het vast actief. Bij de activering van de materiële vaste activa is geen rente opgenomen over het vreemd vermogen.

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 4.1.15 het mutatieoverzicht materiële vaste activa. De post bedrijfsgebouwen en terreinen is gedaald door hogere afschrijvingen dan de investeringen. Geactiveerd zijn: de uitbreiding pathologie, onderzoeks- en behandelcentrum, de Clinical Research Unit, fietsenkelder en tuinhuis. De stijging van de andere vaste activa bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting wordt veroorzaakt door de aanschaf van medische inventaris en automatiseringsapparatuur. De post materiële vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering is deels geactiveerd bij bedrijfsgebouwen en terreinen en deels bij machines en installaties. In uitvoering zijn de projecten revalidatie, farmaceutisch centrum en goederen ontvangst centrum, verbouwing ruimte Gamma Knife, MRI-3 en bunker B5.

In overleg met VWS heeft er een overheveling van activa plaatsgevonden tussen AVL en NKI, welke per saldo geen invloed heeft op de boekwaarde.

27. Financiële vaste activa

	31-12-2016	31-12-2015
	x € 1.000	x € 1.000
Deelnemingen	3.897	3.801
St.kapitaal Antoni van Leeuwenhoek Foundation	20	20
Lening u/g Stichting Prinses Maxima Centrum	890	961
Lening u/g Stichting Medisch Centrum Slotervaart	2.200	2.475
Lening u/g MC IJsselmeerziekenhuizen Holding B.V.	0	1.250
Lening u/g UBIQ B.V.	460	438
Lening u/g Modra Pharmaceuticals B.V.	140	256
Aflossing komend boekjaar	-481	-1.597
Totaal financiële vaste activa	<u>7.126</u>	<u>7.604</u>

Het verloop van de financiële activa is als volgt:

	2016	2015
	x € 1.000	x € 1.000
Stand per 1 januari	9.239	9.689
Aandeel resultaat onderneming waarin wordt deelgenomen	96	-76
Verstrekke lening	23	0
Aflossing leningen	-1.752	-610
Bij: Verhoging deelneming	0	236
Stand per 31 december	<u>7.606</u>	<u>9.239</u>
Af: Aflossing leningen komend boekjaar	-481	-1.635
Boekwaarde per 31 december	<u>7.126</u>	<u>7.604</u>

Deelnemingen

De deelneming betreft Biomed Oncologie Beheer B.V.

28. Voorraden

	31-12-2016	31-12-2015
	x € 1.000	x € 1.000
Voorraad dure medicijnen	3.946	2.050
Overige voorraad medicijnen	161	217
Voorraad medische- en kantoorartikelen	666	570
Totaal voorraden	<u>4.773</u>	<u>2.837</u>

De totale voorraad is gestegen met €1,9 miljoen. Deze stijging wordt veroorzaakt door een toename van de voorraad dure geneesmiddelen t.g.v. nieuw toegelaten dure geneesmiddelen en door extra voorraad in de oncotheek. Een voorziening voor incurantheid wordt niet noodzakelijk geacht.

29. Onderhanden werk uit hoofde van DBC-zorgproducten

	31-12-2016	31-12-2015
	x € 1.000	x € 1.000
Vrij segment	16.723	14.823
Gereguleerd segment	670	380
	<u>17.393</u>	<u>15.203</u>
Bevoorschotting onderhanden werk zorgverzekeraars	-12.560	-14.070
Totaal onderhanden werk	<u>4.833</u>	<u>1.133</u>

Het onderhandenwerk DBC zorgproducten betreft de in 2016 geopende DBC zorgproducten, welke ultimo 2016 nog niet waren afgesloten. Hierop is de bevoorschotting op het onderhanden werk door de zorgverzekeraars in mindering gebracht.

30. Debiteuren en overige vorderingen

	31-12-2016	31-12-2015
	x € 1.000	x € 1.000
Debiteuren	14.951	44.262
Nog te factureren omzet DBC zorgproducten	15.752	14.006
Vorderingen op groepsmaatschappijen	207	0
Omzetbelasting	0	26
Rekening courant SFN	0	9.389
Te ontvangen aflossingen leningen u/g	480	1.635
Overige nog te ontvangen personeel	735	854
Overige nog te ontvangen bedragen	9.201	2.695
Vooruitbetaalde bedragen	2.444	3.018
Trajectkaart NS/GVB	154	128
Nog te ontvangen rente obligaties	78	81
Nog te ontvangen projectfinanciering SFN	8.335	8.335
Nog te ontvangen leden Raad van Bestuur	3	0
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>52.340</u>	<u>84.429</u>

De voorziening voor dubieuze debiteuren die in aftrek op de vorderingen is gebracht, bedraagt €416 K.

In de overige vorderingen zijn geen vorderingen begrepen met een resterende looptijd langer dan 1 jaar.

De debiteuren en overige vorderingen dalen met €32,1 miljoen. De debiteurenpositie is afgenomen met €29,31 miljoen door de snellere contractering en daarmee de snellere facturatie aan zorgverzekeraars ten opzichte van het vorige boekjaar. De overige nog te ontvangen bedragen stijgen met €6,50 miljoen door de nog te ontvangen kortingen en royalties van leveranciers.

31. Obligaties

	31-12-2016	31-12-2015
	x € 1.000	x € 1.000
Fonds wetenschappelijk onderzoek	4.060	4.784
Totaal obligaties	<u>4.060</u>	<u>4.784</u>

De daling van de belegde gelden is ontstaan door de eindlossing BNG welk is toegevoegd aan het saldo van een van de bankrekeningen van het NKI. De waardering heeft plaatsgevonden tegen geamortiseerde kostprijs.

32. Liquide middelen

	31-12-2016	31-12-2015
	x € 1.000	x € 1.000
Bankrekeningen	20.788	10.358
Kas	22	8
Totaal liquide middelen	<u>20.810</u>	<u>10.366</u>

PASSIVA

33. Eigen vermogen

	31-12-2016	31-12-2015
	x € 1.000	x € 1.000
Kapitaal	3.044	3.044
Bestemmingsreserves	21.357	20.940
Algemene en overige reserves	57.507	51.812
Totaal eigen vermogen	<u>81.907</u>	<u>75.796</u>

Kapitaal

	Saldo per 1 januari 2016	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31 december 2016
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Kapitaal	<u>3.044</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>3.044</u>

Bestemmingsreserves

	Saldo per 1 januari 2016	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31 december 2016
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Bestemmingsreserve innovatieve projecten	9.740	-1.083	0	8.657
Fonds Wetenschappelijk Onderzoek NKI	11.200	0	0	11.200
Bestemmingsreserve onderzoek NKI	0	1.500	0	1.500
Totaal bestemmingsreserves	<u>20.940</u>	<u>417</u>	<u>0</u>	<u>21.357</u>

Bestemmingsreserve innovatieve projecten

Dit is een reserve voor innovatieve projecten, waarop in 2016 een onttrekking heeft plaatsgevonden van €1,1 miljoen ten behoeve van de ontwikkeling van immunotherapie en image guided activiteiten. De komende jaren zal dit verder worden aangesproken voor projecten binnen de stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis.

Fonds Wetenschappelijk Onderzoek NKI

Medio 1988 is door Stichting Het Nederlands Kanker Instituut een premieobligatielening van €124,79 miljoen uitgegeven. Op de obligatielening werd geen rente vergoed. De aflossing heeft op 2 juni 1998 plaatsgevonden. Met deze financiële transactie is een voordelig resultaat gerealiseerd van €11,2 miljoen dat als Fonds Wetenschappelijk Onderzoek wordt beheerd. De opbrengst van dit vermogen komt jaarlijks ten goede aan de exploitatie van het research laboratorium. Ter wille van de continuïteit zal het kapitaal in stand worden gehouden. Het verschil tussen bovengenoemd vermogen en de belegde middelen van €4,06 miljoen wordt veroorzaakt doordat dit bedrag is aangewend om de kasgeldlening te verlagen en/of toe te voegen aan de liquide middelen.

Bestemmingsreserve onderzoek NKI

Dit is een reserve voor innovatieve projecten binnen het research domein.

Algemene en overige reserves

	Saldo per 1 januari 2016	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31 december 2016
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Algemene reserve AVL	49.178	5.226	4	54.408
Algemene reserve NKI	2.635	464	0	3.099
Totaal algemene en overige reserves	51.813	5.690	4	57.507

Het resultaat van de Stichting is toegevoegd aan het eigen vermogen. Het totale resultaat betreft het netto resultaat toekomend aan de instelling.

De algemene reserves zijn geormerkte gelden ten behoeve van de zorg / onderzoek.

34. Voorzieningen

	31-12-2016	31-12-2015
	x € 1.000	x € 1.000
Voorziening transitievergoeding	1.317	0
Jubileum uitkeringen	973	960
Voorziening PLB uren	369	402
Voorziening langdurige zieken	45	0
Totaal voorzieningen	2.704	1.362

	Saldo per 1 januari 2016	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31 december 2016
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Voorziening transitievergoeding	0	1.317	0	0	1.317
Jubileum uitkeringen	960	91	-121	42	973
Voorziening PLB uren	402	7	-40	0	369
Voorziening langdurige zieken	0	45	0	0	45
Totaal voorzieningen	1.362	1.460	-161	42	2.704

Toelichting in welke mate de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-12-2016
	x € 1.000
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	488
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	2.216

35. Langlopende schulden

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	x € 1.000	x € 1.000
Schulden aan kredietinstellingen	72.166	78.472
Overige langlopende schulden	12.360	12.577
Participatie AVL Fonds	979	0
Totaal langlopende schulden	<u>85.505</u>	<u>91.049</u>

De specificatie op de langlopende schulden is opgenomen in bijlage 4.1.18

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	x € 1.000	x € 1.000
Stand per 1 januari	97.846	107.333
Bij: nieuwe leningen	1.441	593
Af: aflossingen	-6.999	-10.079
Stand per 31 december 2016	<u>92.288</u>	<u>97.847</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	-6.783	-6.798
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>85.506</u>	<u>91.049</u>

Toelichting in welke mate de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	x € 1.000	x € 1.000
Aflossingsverplichtingen	6.783	6.798
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.)	84.527	91.049
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	46.941	53.247

36. Overige kortlopende schulden

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	x € 1.000	x € 1.000
Onderhanden werk projecten	54.523	49.867
Schulden aan kredietinstellingen	0	27.395
Crediteuren	15.295	14.441
Aflossingsverplichtingen	6.783	6.798
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	8.393	7.135
Schulden terzake van pensioenen	732	567
Rekening courant VLK	1.471	1.421
Nog te betalen aan Stichting Fondsen NKI	834	0
Nog te betalen aan Stichting Fonds voor Wetenschappelijk Medisch Onderzoek	1.317	0
Nog te betalen investeringen	1.052	754
Permanent voorschot KWF Kankerbestrijding	900	900
Nog te betalen aan St. NLADF	500	0
Nog te betalen projectfinanciering	17.250	18.611
Overige nog te betalen en vooruitontvangen posten	8.232	10.247
Overige personele kosten	1.860	1.757
Interest leningen	613	656
PLB uren	11.017	8.181
Vakantiegeld	5.518	5.250
Vakantiedagen	1.981	2.379
Nog te ontvangen inkoopfacturen	511	692
Totaal overige kortlopende schulden	<u>138.780</u>	<u>157.052</u>

De totale kortlopende schulden zijn gedaald met €18,27 miljoen gedaald.

Dit wordt met name veroorzaakt door de afname van de schulden aan banken met € 27,4 miljoen en de stijging van het onderhanden werk projecten met € 4,7 miljoen.

De reservering voor PLB uren stijgt met €2,8 miljoen.

Het verloopoverzicht onderhanden werk projecten is opgenomen in 4.1.17.

4.1.15 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en - terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering	Totaal
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Stand per 1 januari 2016					
- aanschafwaarde	219.325	36.270	78.391	16.951	350.937
cum. herw.	0	0	0	0	0
cum. afschr.	-80.820	-14.645	-41.366	0	-136.831
Boekwaarde per 1 januari 2016	<u>138.505</u>	<u>21.625</u>	<u>37.025</u>	<u>16.951</u>	<u>214.106</u>
Mutaties in het boekjaar					
- investeringen	7.739	4.091	11.676	2.788	26.293
- afschrijvingen	-8.771	-2.680	-10.930	0	-22.381
- AW Overh. act.	11.889	487	0	0	12.376
- Afs. Overh. act.	-12.376	0	0	0	-12.376
Gereed gekomen OHW	0	0	0	-3.064	-3.064
<i>-terugname geheel afgeschreven activa</i>					
aanschafwaarde	-13.997	0	-6.119	0	-20.116
cum. afschr.	13.997	0	6.119	0	20.116
	<u>-1.519</u>	<u>1.898</u>	<u>746</u>	<u>-276</u>	<u>848</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-1.519</u>	<u>1.898</u>	<u>746</u>	<u>-276</u>	<u>848</u>
Stand per 31 december 2016					
- aanschafwaarde	224.955	40.848	83.948	16.675	366.426
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	-87.969	-17.325	-46.177	0	-151.472
	<u>136.986</u>	<u>23.523</u>	<u>37.771</u>	<u>16.675</u>	<u>214.954</u>
Afschrijvingspercentage	2-10%	5-10%	10-20%	0%	

4.1.16 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Deel- nemingen in groepsmaat- schappijen	Andere deel- nemingen	Overige vorderingen	Totaal
	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000
Stand per 1 januari	3.801	20	5.418	9.239
Resultaat deelnemingen	96	0	0	96
Verstrekke lening	0	0	23	23
Ontvangen dividend / aflossing leningen	0	0	-1.752	-1.751
Af: Aflossing leningen komend boekjaar	0	0	-481	-481
Boekwaarde per 31 december	<u>3.897</u>	<u>20</u>	<u>3.208</u>	<u>7.126</u>

4.1.17 SPECIFICATIE ULTIMO BOEKJAAR ONDERHANDEN PROJECTEN (PASSIVA)

(inclusief klinische studies gefinancierde projecten)

	31-12-2016 x €1.000	31-12-2015 x €1.000
Stand onderhanden projecten per 1 januari	49.867	45.095
Kosten projecten	-33.521	-33.631
Kosten Klinische studies	-4.410	-3.931
Mutatie voorziening onderhanden projecten	354	-87
Subtotaal	<u>12.290</u>	<u>7.446</u>
Ontvangen projectfinanciering	35.261	34.881
Ontvangen klinische studies	6.972	7.540
Totaal onderhanden projecten ultimo boekjaar	<u>54.523</u>	<u>49.867</u>
Mutatie onderhanden projecten	4.656	49.867
Specificatie totaal onderhanden projecten		
Projecten waarbij de projectkosten kleiner zijn dan de tot balansdatum ontvangen projectfinanciering	65.769	60.485
Projecten waarbij de projectkosten groter zijn dan de tot balansdatum ontvangen projectfinanciering	-11.246	-10.618
Totaal onderhanden projecten ultimo boekjaar	<u>54.523</u>	<u>49.867</u>

De kosten van de projecten betreffen de kosten die verantwoord zijn op de lopende projecten of kosten verantwoord op de in het betreffende jaar afgesloten projecten. Het gaat hier om de personeelskosten, materiële kosten en reis- en verblijfskosten. De projectkosten zijn gesplitst naar het type project, trial of klinische research project. De mutatie voorziening OHW geeft de mutatie weer in de voorziening die getroffen is voor projecten die op een 5-jaars termijn naar verwachting met een tekort sluiten.

De ontvangsten van de projecten zijn de inkomsten die verantwoord zijn op de lopende projecten of inkomsten verantwoord op de in het betreffende jaar afgesloten projecten. Het gaat om sponsor/subsidie gelden. De ontvangsten zijn gesplitst naar het type project, klinisch of klinische research project verantwoord.

4.1.18 Overzicht langlopende schulden ultimo 2016 (enkelvoudig)

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke-rente	Restschuld 31 december 2015	Nieuwe leningen in 2016	Aflossing in 2016	Restschuld 31 december 2016	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2016	Aflossingswijze	Aflossing 2017	Gestelde zekerheden
		x € 1.000			%	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000			x € 1.000	
BNG	23-08-2005	10.000	20		3,43	4.875	0	500	4.375	1.875	9	Lineair	500	WFZ
BNG	23-08-2005	10.000	20		3,47	4.875	0	500	4.375	1.875	9	Lineair	500	WFZ
BNG	05-10-2005	10.000	40		3,56	7.500	0	250	7.250	6.000	29	Lineair	250	WFZ
BNG	05-10-2005	10.000	40		3,50	7.500	0	250	7.250	6.000	29	Lineair	250	WFZ
BNG	31-12-2013	20.000	11		3,33	16.000	0	2.000	14.000	4.000	8	Lineair	2.000	Hypotheek
BNG	10-07-2011	25.000	18		3,86	19.444	1	1.389	18.055	11.111	13	Lineair	1.389	WFZ
ASN Bank	03-08-2011	7.499	18		3,80	5.833	0	416	5.417	3.330	13	Lineair	417	WFZ
Deutsche Bank	01-09-2014	20.000	7		3,68	18.750	0	1.000	17.750	12.750	5	Lineair	1.000	Hypotheek
A fonds perdu vooruitontv. bouwdelen	31-12-2010	6.071	-		-	6.071	0	0	6.071	0	-	Niet van toepassing	0	Niet van toepassing
Ministerie van VWS	01-01-1979	3.127	-		-	2.903	0	223	2.680	0	-	Niet van toepassing	223	Niet van toepassing
Participatie inventaris en instandhouding	31-12-2014	522	-		-	475	16	224	268	0	-	Niet van toepassing	3	Niet van toepassing
A fonds perdu bouw FWMO	31-12-2013	3.196	-		-	3.051	424	163	3.312	0	-	Niet van toepassing	172	Niet van toepassing
Research gedeelte ziekenhuis	01-01-1974	640	-		-	569	0	71	498	0	-	Niet van toepassing	71	Niet van toepassing
Schuld participatie AVL fonds	31-12-2016	0	-		-	0	1.000	13	987	0	-	Niet van toepassing	8	Niet van toepassing
TOTAAL						97.846	1.441	6.999	92.288	46.941			6.783	

BATEN

37. Opbrengsten zorgprestaties

	2016	2015
	x € 1.000	x € 1.000
Opbrengsten zorgverzekeringswet	196.075	165.720
Beschikbaarheidsbijdragen Zorg	25.104	24.425
Overige zorgprestaties	3.012	5.286
Totaal	224.191	195.431

De stijging van de opbrengsten Zorgverzekeringswet vindt zijn oorzaak in een hogere productie.

Het betreft hier de omzet DBC zorgproducten, dure- en weesgeneesmiddelen, orale oncolytica en IC dagen. De dure- en weesgeneesmiddelen laten een stijging zien van €19,6 miljoen. De omzet DBC zorgproducten B-segment is gestegen met €10,8 miljoen.

Vanaf 2016 vallen de verrichtingen poli familiale tumoren ook onder de opbrengsten zorgproducten. Deze werden tot en met 2015 verantwoord onder de overige zorgprestaties. Als gevolg hiervan is een daling te zien bij de overige zorgprestaties.

De beschikbaarheidsbijdrage medisch specialistische zorg stijgt licht met €0,67 miljoen.

De opbrengst overige zorgprestaties betreffen de verrichtingen in opdracht van andere instellingen (Wijziging declaratiestructuur) voor Nucleaire geneeskunde, Pathologie en de opbrengsten bijzondere tandheelkunde.

38. Subsidies

	2016	2015
	x € 1.000	x € 1.000
Subsidie Fonds Ziekenhuizen Opleiding	1.228	1.200
Subsidie Kwaliteitsimpuls Ziekenhuiszorg	1.715	1.677
Subsidie opleiding Advanced Nursing Practice en Physician Assistant	208	141
Subsidies opleidingsfonds Arts In Opleiding tot Specialist	5.287	4.671
Subsidie Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	17.331	17.207
Subsidie KWF Kankerbestrijding	16.100	16.088
Totaal	41.869	40.984

De doelsubsidie van het KWF is bepaald aan de hand van de gemiddelde opbrengsten van de stichting KWF kankerbestrijding, over de jaren 2012 tot en met 2014, onder aftrek van de opbrengsten Alpe d'Huzes en de opbrengsten van de samenwerkingen. Over het gemiddelde per jaar ontvangt het NKI een percentage van 14%. Het jaarbedrag is in het contract over de jaren 2015 tot en met 2019 gemaximeerd op €16,1 miljoen.

De subsidieregeling kwaliteitsimpuls personeel ziekenhuiszorg is bedoeld voor:

- de inrichting van interne en externe opleidingen voor personeel;
- studiebegeleiding van medewerkers in opleiding;
- de vervanging van medewerkers in opleiding;
- het gebruik van specifieke opleidingsfaciliteiten.

De subsidieregeling kwaliteitsimpuls personeel ziekenhuiszorg geldt voor 4 jaar, van 2014-2017.

Voor de overige toelichting verwijzen wij u naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

39. Overige bedrijfsopbrengsten

	2016	2015
	x € 1.000	x € 1.000
Opbrengst tweede geldstroom	15.776	21.311
Opbrengst derde geldstroom	3.725	3.504
Opbrengst derde geldstroom KWF projecten	11.099	8.984
Opbrengst vierde geldstroom	5.860	3.913
Klinische studies	6.588	3.911
Overige project opbrengsten	1.182	4.081
Overige opbrengsten	15.193	12.916
Opbrengst doorberekende personeelskosten	3.317	4.015
Totaal	<u>62.740</u>	<u>62.635</u>

De overige bedrijfsopbrengsten nemen toe met €0,1 miljoen ten opzichte van 2015, per saldo veroorzaakt door de stijging van de overige opbrengsten en de doorberekende personeelskosten van €1,58 miljoen. De daling in onderzoeksprojecten, zijnde €1,25 miljoen, wordt verklaard door een daling in de opbrengsten 2de geldstroom €5,5 miljoen veroorzaakt door een daling in de NWO ontvangsten. Tegenover de daling in de 2de geldstroom staat een stijging van de KWF project opbrengsten met €2,1 miljoen. De opbrengsten in de 4de geldstroom zijn eveneens gestegen €1,95 miljoen, veroorzaakt door meer projecten en hogere opbrengsten. De klinische studies stijgen met van €2,68 miljoen en de overige project opbrengsten dalen met €2,90 miljoen. De stijging in de klinische studie wordt veroorzaakt door de stijging in het aantal klinische studies. De daling in de overige project opbrengsten wordt veroorzaakt door een daling van de onttrekkingen aan de bestemmingsreserves. De overige opbrengsten betreft de doorbelasting research materiaal, opbrengst restaurant, doorbelasting medicijnen, bijdrage Stichting Fondsen NKI en diverse giften. De stijging van de overige opbrengsten wordt met name veroorzaakt door een nabetaling van royalties over de periode van 1991 - 2014.

LASTEN

40. Personeelskosten

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	x € 1.000	x € 1.000
Lonen en salarissen	131.211	123.261
Sociale lasten	18.602	15.643
Pensioenlasten	10.583	9.934
Overige personeelskosten	7.217	6.644
Subtotaal	<u>167.613</u>	<u>155.482</u>
Personeel niet in loondienst	6.096	4.921
Totaal personeelskosten	<u><u>173.709</u></u>	<u><u>160.403</u></u>

De totale personeelskosten zijn gestegen met € 13,31 miljoen, zijnde 8,3%. Deze zijn voor een belangrijk deel gestegen door de toename van het aantal fulltime eenheden met 115, oftewel 5,2%.

In 2016 is een uitbetaling verwerkt van ORT over vakantiedagen over de periode 2012 tot en met 2015. Deze betaling is in 2016 gedaan aan een groep verpleegkundigen en bedraagt € 430.341.

Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Ondersteunende medewerkers	553	527
Projectmedewerkers	483	488
Kliniek	986	891
Radiotherapie	254	254
Apotheek	49	50
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u><u>2.325</u></u>	<u><u>2.210</u></u>

De specificatie van het aantal personeelsleden over 2015 is aangepast om de vergelijkbaarheid met de cijfers van 2016 mogelijk te maken.

De verdeling van het aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden is als volgt :

Personeel in loondienst : 2.272 (2015: 2.166)

Personeel doorbelast binnen de groep: 5 (2015: 11)

Personeel niet in loondienst: 48 (2015: 32)

41. Afschrijvingen op materiële vaste activa

	2016	2015
	x € 1.000	x € 1.000
Immateriële vaste activa	0	1.887
Materiële vaste activa	22.503	21.059
	22.503	22.946
Vrijval a fonds perdu / beschikbaarheidsbijdrage kapitaallasten	-1.345	-620
Totaal afschrijvingen	21.158	22.326

De specificatie wijkt af ten opzichte van de MVA-bijlage 4.1.15. welke ontstaat door de bijdrage ad €1,35 miljoen vanuit de vrijval a fonds perdu en de beschikbaarheidsbijdrage kapitaallasten.

Afschrijvingen immateriële vaste activa

Kosten van ontwikkeling	0	1.887
-------------------------	---	-------

De afschrijving immateriële vaste activa betrof in 2015 de versnelde afschrijving op de uitbereiding zeggenschap in de Stichting Netherlands Laboratory for Anticancer Drug Formulation (NLADF) doordat geconcludeerd werd dat de waarde en economische levensduur niet goed konden worden geschat.

Afschrijvingen materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen	9.064	20.167
Machines en installaties	2.680	47
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	10.759	845
	22.503	21.059
Vrijval a fonds perdu / beschikbaarheidsbijdrage kapitaallasten	-1.345	-620
	21.158	20.439
Vrijval a fonds perdu	-782	-620
Beschikbaarheidsbijdrage kapitaallasten	-563	0
	-1.345	-620

42. Overige bedrijfskosten

	2016	2015
	x € 1.000	x € 1.000
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	6.533	5.731
Overige algemene kosten	13.156	11.506
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	99.376	81.624
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	2.906	3.107
- Energiekosten gas	1.281	1.401
- Energiekosten stroom	892	2.599
- Energie transport en overig	39	233
Subtotaal onderhoud en energiekosten	5.118	7.340
Huur en leasing	201	709
Dotaties en vrijval voorzieningen	0	190
Overige lasten	748	1.711
Totaal overige bedrijfskosten	<u>125.132</u>	<u>108.811</u>

Zie voor nadere toelichting punt 19 van de geconsolideerde resultatenrekening.

43. Financiële baten en lasten

	2016	2015
	x € 1.000	x € 1.000
Rentebaten leningen u/g	253	378
Overige opbrengsten financiële vaste activa en effecten	197	221
Subtotaal financiële baten	450	599
Interest langlopende schulden	-3.122	-3.292
Interest banken lopende rekeningen	-117	-193
Subtotaal financiële lasten	-3.239	-3.485
Totaal financiële baten en lasten	<u>-2.789</u>	<u>-2.886</u>

44. Aandeel in het resultaat van deelnemingen

	2016	2015
	x € 1.000	x € 1.000
Aandeel resultaat Di-AcetylM B.V.	<u>96</u>	<u>-76</u>

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting Het Nederlands Kanker Instituut-Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis heeft de jaarrekening 2016 vastgesteld in de vergadering van 25 april 2017

De raad van toezicht van de Stichting Stichting Het Nederlands Kanker Instituut-Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis heeft de jaarrekening 2016 goedgekeurd in de vergadering van 23 mei 2017

Statutaire regeling winstbestemming

In de statuten onder artikel 2, lid 6 van Stichting Het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis is opgenomen dat de stichting geen winst beoogt. Enig resultaat komt ten goede aan de doelstelling van de stichting.

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die vermeld dienen te worden.

Resultaatbestemming

Voor de verdeling van het resultaat verwijzen wij naar de toelichting bij het groepsvermogen.

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting Stichting Het Nederlands Kanker Instituut-Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis heeft de jaarrekening 2016 vastgesteld in de vergadering van 25 april 2017.

De raad van toezicht van de Stichting Stichting Het Nederlands Kanker Instituut-Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis heeft de jaarrekening 2016 goedgekeurd in de vergadering van 23 mei 2017.

4.2 OVERIGE GEGEVENS

OVERIGE GEGEVENS

4.2.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant